



REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/25-01/8
URBROJ: 613-01-03-1-26-15
Zagreb, 7. siječnja 2026.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

**Hrvatska
akademija znanosti
i umjetnosti
za 2024.**

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O AKADEMIJI	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Sustav unutarnjih kontrola	6
	Planiranje i izvršenje plana	7
	Financijski izvještaji	8
	Projekti financirani u 2024.	15
	Javna nabava	17
III.	REVIZIJA ZA 2024.	19
	Ciljevi i područja revizije	19
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	19
	Metode i postupci revizije	20
	Nalaz za 2024.	21

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (dalje u tekstu: Akademija) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Akademije sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Akademije za 2024. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Podaci o knjigovodstvenoj vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine evidentirani u glavnoj knjizi i u pomoćnoj knjizi (analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji) dugotrajne nefinancijske imovine nisu usklađeni. U glavnoj knjizi knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine koncem 2024. iznosi 88.696.727,49 eura, a u pomoćnoj knjizi 89.803.814,85 eura, što je više za 1.107.087,36 eura od iznosa evidentiranog u glavnoj knjizi te iskazanog u Bilanci koncem 2024.

Do navedene razlike najvećim dijelom došlo je jer je vrijednost radova i usluga u vezi s obnovom zgrada oštećenih potresom u iznosu od 1.733.498,40 eura koncem 2024. evidentirana u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine, a u glavnoj knjizi je evidentirana te u Bilanci koncem 2024. iskazana u okviru financijske imovine (kontinuirani rashodi budućih razdoblja). Nadalje, za vrijednost knjiga koje su koncem 2024. u glavnoj knjizi evidentirane i u Bilanci iskazane u iznosu od 626.448,50 eura nije ustrojena analitička knjigovodstvena evidencija.

U poslovnim knjigama su evidentirani te u Bilanci koncem 2024. iskazani kontinuirani rashodi budućeg razdoblja u iznosu od 2.720.685,63 eura, a najvećim dijelom odnose se na ulazne račune, zaprimljene i ovjerene u 2024., za dodatna ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 1.608.413,01 euro te usluge projektiranja i stručnog i projektantskog nadzora izvođenja radova obnove u iznosu od 125.085,39 eura. Navedeni ulazni računi u ukupnom iznosu od 1.733.498,40 eura ne odnose se na rashode koji nastaju kontinuirano i trebali su biti evidentirani u okviru odgovarajućih računa rashoda za nabavu nefinancijske imovine, nefinancijske imovine i vlastitih izvora.

Zbog navedenog su u poslovnim knjigama evidentirani te u financijskim izvještajima koncem 2024. iskazani rashodi za nabavu nefinancijske imovine i nefinancijska imovina manje za 1.733.498,40 eura, a kontinuirani rashodi budućih razdoblja više u navedenom iznosu u odnosu na stvarne.

Ulaganje u konstrukcijsku i cjelovitu obnovu građevinskih objekata oštećenih potresom u iznosu od 23.175.547,48 eura je u poslovnim knjigama evidentirano te u Bilanci koncem 2024. iskazano na računu imovine u uporabi umjesto na računu imovine u pripremi, s obzirom na to da proces navedene obnove još nije završen, odnosno imovina u koju su izvršena navedena ulaganja do konca 2024. nije stavljena u uporabu. Navedeno nije utjecalo na ukupnu vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u Bilanci koncem 2024., nego na njezinu strukturu.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja iskazana su koncem 2024. u iznosu od 2.368.725,81 euro, a nedospjela u iznosu od 13.419,89 eura. U okviru dospjelih potraživanja iskazana su potraživanja za namjenske i vlastite prihode Akademije te jamčevine uplaćene u državni proračun u iznosu od 2.055.767,44 eura, što nije u skladu s odredbom Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu kojom je propisano da se potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna smatraju nedospjelim potraživanjima. Stoga su potraživanja za sredstva Akademije uplaćena u nadležni proračun u iznosu od 2.055.767,44 eura u obveznim analitičkim podacima Bilance trebala biti iskazana u okviru nedospjelih potraživanja.

Rashodi za nagrade redovitim članovima Akademije, koji nisu zaposlenici Akademije, u iznosu od 3.174.078,08 eura evidentirani su u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima za 2024. u okviru rashoda za zaposlene umjesto u okviru rashoda za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa. Navedeno nije utjecalo na ukupan iznos rashoda, nego na njihovu strukturu iskazanu u Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima.

Popis imovine i obveza sa stanjem na 31. prosinca 2024. nije cjelovit jer nisu obuhvaćeni izvanbilančni zapisi u iznosu od 35.958.787,50 eura niti kontinuirani rashodi budućih razdoblja u iznosu od 2.720.685,63 eura. Popis potraživanja i obveza sa stanjem koncem 2024. obavljen je formalno, prijepisom stanja iz poslovnih knjiga. Usklađivanje stanja otvorenih stavki potraživanja i obveza sa stanjem koncem 2024. nije provedeno. Također, nije uspostavljen kontinuirani sustav praćenja i informiranja o stanju potraživanja. (točka 2. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Akademije za 2024. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Na temelju evidentiranih uplata gotovog novca od prodaje ulaznica za posjet Arboretumu Trsteno na račun državnog proračuna, kojih je u 2024. bilo ukupno 37, uplaćena su u 2024. sredstva u ukupnom iznosu od 168.276,00 eura. Tijekom godine novac u blagajni koji ostane na kraju radnog dana, u pravilu je iznosio više od iznosa blagajničkog maksimuma određenog Procedurom blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u iznosu od 663,61 euro. Uplate gotovog novca su se obavljale u razmacima od dva do devet dana u rasponu od 1.000,00 eura do 7.700,00 eura. (točka 3. Nalaza)
- Posebne nagrade academicima za funkcionalni dodatak u iznosu od 688.318,22 eura, koje su utvrđene Statutom i Pravilnikom o nagradama članova i članova Predsjedništva Akademije, isplaćivane su iz sredstava državnog proračuna (izvor financiranja 11 Opći prihodi i primici), što nije u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. (točka 4. Nalaza)
- Ukupna imovina koncem 2024. iskazana je u financijskim izvještajima u vrijednosti od 96.215.968,82 eura, od čega se vrijednosno najznačajnija u iznosu od 82.853.937,79 eura odnosi na poslovne i stambene objekte u vlasništvu Akademije. Akademija, kao proračunski korisnik i ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska, nije dostavila i unijela u Središnji registar državne imovine podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravlja, raspolaže ili joj je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava. (točka 5. Nalaza)

Obveze Akademije

Akademija je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O AKADEMIJI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Akademija je najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj. Pravna je osoba čija je djelatnost od osobite nacionalne važnosti. Potiče i organizira znanstveni rad, zalaže se za primjenu postignutih rezultata, razvija umjetničku i kulturnu djelatnost, brine se o hrvatskoj kulturnoj baštini i njezinoj afirmaciji u svijetu, objavljuje rezultate znanstvenih istraživanja i umjetničkog stvaralaštva te daje prijedloge i mišljenja za unaprjeđenje znanosti i umjetnosti na područjima koja su od osobite važnosti za Republiku Hrvatsku. Djelatnost, ustrojstvo, ovlasti i način odlučivanja, izvori sredstava, namjena i način njihova korištenja te druga pitanja u vezi s obavljanjem djelatnosti i poslovanjem uređeni su odredbama Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (Narodne novine 34/91, 43/96, 150/02 i 65/09), Statutom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (lipanj 1996.) te izmjenama i dopunama Statuta (listopad 2005. i prosinac 2010.). Statut Akademije donosi Skupština, a potvrđuje ga Hrvatski sabor. Sjedište Akademije je Trg Nikole Šubića Zrinskog 11, Zagreb.

Akademija organizira i koordinira znanstvene i umjetničke djelatnosti putem razreda. Razredi su nositelji Akademijinih zadataka, a njihov radni sastav čine redoviti članovi, dopisni članovi i članovi suradnici. U Akademiji djeluje devet razreda: Razred za društvene znanosti, Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti, Razred za prirodne znanosti, Razred za medicinske znanosti, Razred za filološke znanosti, Razred za književnost, Razred za likovne umjetnosti, Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju te Razred za tehničke znanosti. Razrede vode tajnici. Tajnik razreda izvršava odluke razreda te se brine za organizaciju rada i obavljanje poslova razreda, priprema i saziva sjednice, predsjedava sjednicama razreda, izvještava Predsjedništvo i Skupštinu o radu razreda i predstavlja razred u tijelima Akademije te izvještava razred o zaključcima i prijedlozima Predsjedništva.

Akademija ima 27 znanstvenoistraživačkih i umjetničkih jedinica (zavodi, kabineti i centri) u Zagrebu i izvan Zagreba te šest muzejsko-galerijskih jedinica (Strossmayerova galerija starih majstora, Kabinet grafike, Gliptoteka, Hrvatski muzej arhitekture, Hrvatski muzej medicine i farmacije te Memorijalna zbirka Maksimilijana Vanke u Korčuli). Nadalje, ustrojene su druge jedinice: Knjižnica, Arhiv te Arboretum Trsteno (dalje u tekstu: Arboretum). Administrativne, stručne, pomoćne ili slične poslove obavljaju stručne službe. Rad stručnih službi organiziran je po odjelima i stručnim ustrojstvenim jedinicama: Odjel za opće, administrativno upravne, pravne i personalne poslove, Odjel za ekonomske i financijske poslove, Odjel za zaštitu i održavanje imovine, Odjel za izdavačku djelatnost, Odjel za međunarodnu suradnju i EU programe i projekte, Odjel za protokol, međuinstitucijsku znanstvenu suradnju i administrativno poslovanje razreda, Odjel za informacijske tehnologije te Ured za odnose s javnošću i medije. Glavni tajnik Akademije prati i nadzire rad ustrojstvenih jedinica i stručnih službi Akademije.

Na temelju odluke Skupštine Akademije utemeljena je u lipnju 1993. Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u cilju prikupljanja novčanih sredstava i materijalnih dobara radi potpomaganja izdavačke djelatnosti, organiziranja znanstvenih skupova, organiziranja znanstvenog i umjetničkog rada, otkupa umjetnina te nagrađivanja značajnih dostignuća na području znanosti i umjetnosti.

Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su prihodi iz državnog proračuna, vlastiti prihodi te sredstva iz drugih izvora.

Tijela Akademije su Skupština i Predsjedništvo. Skupština je najviše tijelo, koje čine svi redoviti članovi Akademije. Donosi Statut, bira članove Akademije, predsjednika, potpredsjednika i glavnog tajnika, utvrđuje program rada Akademije, potvrđuje financijski plan te raspravlja o njegovu izvršenju. Redoviti članovi imaju pravo na naslov akademika i dio su stalnog radnog sastava Akademije. Uz redovite članove, članovi Akademije su počasnici, dopisnici te članovi suradnici, koji također sudjeluju u radu Skupštine, ali bez prava glasa. Predsjedništvo je izvršno tijelo Skupštine, koje čine predsjednik, dva potpredsjednika, glavni tajnik Akademije, tajnici razreda i određeni broj redovitih članova koje bira Skupština u skladu sa Statutom Akademije. Predsjednik Akademije predstavlja Akademiju, zastupa je u imovinsko-pravnim odnosima te je naredbodavac za izvršavanje financijskog plana Akademije. Može povjeriti obavljanje pojedinih poslova iz svoje ovlasti potpredsjednicima, glavnom tajniku, pojedinim redovitim članovima Akademije ili tajniku Akademije. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine i može se ponoviti samo jedanput u istoj funkciji. Postupak kandidiranja i izbora članova Predsjedništva propisan je Pravilnikom o predlaganju i izboru članova Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je donijela Skupština Akademije u prosincu 2006.

Predsjedništvo Akademije izabrano je na Skupštini održanoj 24. studenoga 2022., s mandatom od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2026. Od 1. siječnja 2023. predsjednik Akademije je akademik Velimir Neidhart.

Nadzor nad zakonitošću rada Akademije obavlja Hrvatski sabor.

Početkom 2024. Akademija je imala 124 redovita člana i 219 zaposlenika. Koncem 2024. Akademija je imala 133 redovita člana i 215 zaposlenika.

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15, 102/19 i 105/25), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članka 4. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, integrirano upravljanje rizicima podrazumijeva uspostavu organizacijske strukture, postupaka, pravila, procesa, sustava i resursa za utvrđivanje, procjenu, postupanje, praćenje i izvještavanje o izloženosti rizicima odnosno upravljanje rizicima u cjelini, kao i kontinuirano unaprjeđenje, kontrolu i nadzor procesa integriranog upravljanja rizicima. Sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

Odredbama članaka 12. i 13. navedenog Zakona propisano je da odgovorna osoba institucije treba uspostaviti integrirano upravljanje rizicima te uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Akademija je u ožujku 2022. ustrojila registar rizika s ukupno definirana tri rizika.

Registar rizika sadrži posebne ciljeve, vrstu i kratak opis rizika, učinak, procjenu značajnosti rizika, procjenu vjerojatnosti nastanka rizika, mjere za postupanje s rizikom te odgovorne osobe za provedbu mjera.

Postupci i metode unutarnjih kontrola opisani su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i odlukama, kao i pisanim procedurama. Akademija je donijela više pravilnika, procedura i odluka koje se odnose na razna područja poslovanja.

Tijekom 2024. Akademija je, između ostalog, primjenjivala: Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave, Pravilnik o radu, Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica i stručnih službi, Proceduru stvaranja ugovornih obveza, Proceduru korištenja službenih vozila te Odluku o uvjetima korištenja službenih mobilnih telefona u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

U skladu s odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, sastavljena je Izjava o fiskalnoj odgovornosti kojom odgovorna osoba, čelnik institucije, na godišnjoj razini izvještava o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola.

Prema Izjavi o fiskalnoj odgovornosti za 2024. (Obrazac 1a), iz veljače 2025., u sustavu unutarnjih kontrola nisu utvrđene slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava.

Prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, Akademija nije obvezna uspostaviti unutarnju reviziju te nije ustrojila jedinicu za unutarnju reviziju, odnosno imenovala unutarnjeg revizora niti zaključila sporazum o obavljanju poslova unutarnje revizije s drugim proračunskim korisnicima.

Akademija je postupila u skladu s odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22) te je na mrežnim stranicama objavila zakone i druge propise koji se odnose na područje rada Akademije, program rada, izvješće o poslovanju, financijska izvješća, financijski plan, informacije o postupcima javne nabave, informacije o unutarnjem ustrojstvu te druge dokumente koji se odnose na rad Akademije. Predsjedništvo Akademije je u ožujku 2022. imenovalo predsjednika i članove Odbora za utvrđivanja postojanja djela koje nije u skladu s ugledom i dostojanstvom člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u mandatnom razdoblju od četiri godine.

Planiranje i izvršenje plana

Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 149/23), donesenim u prosincu 2023., planirana su sredstva za Akademiju u iznosu od 22.667.508,00 eura. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcijama za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 125/24), donesenim u listopadu 2024. te preraspodjelama po odlukama ministra financija iz ožujka, kolovoza, studenoga i prosinca 2024., Financijski plan Akademije povećan je za 18.208.422,00 eura ili 80,3 % te iznosi 40.875.930,00 eura.

Vrijednosno najznačajnije su povećana sredstva za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu u iznosu od 16.559.251,00 euro.

Skupština Akademije usvojila je Financijski plan za 2024. s projekcijama za 2025. i 2026. u prosincu 2023. te Izmjene i dopune Financijskog plana u prosincu 2024.

Vrijednosno značajniji planirani izvori financiranja su opći prihodi i primici u iznosu od 29.063.662,00 eura te sredstva iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (dalje u tekstu: NPOO) u iznosu od 9.630.000,00 eura.

Financijskim planom Akademije sredstva su u cijelosti planirana za provedbu programa Očuvanje kulturne baštine kroz 13 aktivnosti, pet tekućih te tri kapitalna projekta.

Vrijednosno značajnija sredstva planirana su za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu u iznosu od 26.690.650,00 eura ili 65,3 % te za provedbu aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu od 11.963.850,00 eura ili 29,3 % ukupno planiranih sredstava.

Prema vrsti rashoda, planirani su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 27.138.850,00 eura, rashodi za zaposlene u iznosu od 10.960.290,00 eura, materijalni rashodi u iznosu od 2.426.219,00 eura, ostali rashodi u iznosu od 345.371,00 eura, financijski rashodi u iznosu od 3.000,00 eura te naknade građanima i kućanstvima u iznosu od 2.200,00 eura.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi Akademije u 2024. izvršeni su u iznosu od 36.619.532,59 eura, što je 4.256.397,41 euro ili 10,4 % manje od plana. Vrijednosno najznačajnije odstupanje odnosi se na rashode za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu koji su izvršeni 3.515.102,52 eura ili 13,2 % manje od planiranih.

Vrijednosno značajnija sredstva utrošena su za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnova građevina stradalih u potresu u iznosu od 23.175.547,48 eura te provedbu aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu od 11.801.997,69 eura.

U skladu s odredbama članka 38. Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2025. i 2026. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2025. u iznosu od 11.630.610,00 eura te za 2026. u iznosu od 11.660.198,00 eura.

Skupština Akademije je u prosincu 2023. usvojila plan rada za 2024., koji obuhvaća planove razreda, znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica te jedinica u sastavu stručnih službi Akademije.

Ljetopis Akademije za 2024. odnosno godišnje izvješće o radu objavljeno je na mrežnim stranicama. Sadrži popis članova Akademije, zapisnike sa zasjedanja Skupštine i sjednice Predsjedništva Akademije, pregled rada razreda, znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica te jedinica u sastavu stručnih službi, pregled financijskog poslovanja Akademije za 2024. te Zaklade Akademije.

U skladu s odredbom članka 7. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, Hrvatskom saboru je u srpnju 2025. dostavljeno Izvješće o radu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2024. godini.

Financijski izvještaji

Akademija vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Financijski izvještaji predani su Ministarstvu financija u elektroničkom obliku putem aplikacije Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika (aplikacija RKPFI) u propisanom roku te su objavljeni na mrežnim stranicama Akademije.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 36.606.107,71 euro, što je 4.168.964,97 eura ili 10,2 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u eurima

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	18.747.810,57	1.026.439,42	5,5
2.	Prihodi od imovine	85.015,50	125.286,00	147,4
3.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	458.992,48	395.385,96	86,1
4.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	21.449.799,37	35.012.305,01	163,2
5.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	22.431,80	16.758,12	74,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	11.022,96	29.933,20	271,6
	Ukupni prihodi	40.775.072,68	36.606.107,71	89,8

Od ukupno ostvarenih prihoda u 2024., vrijednosno najznačajniji su prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 35.012.305,01 euro, koji čine 95,6 % ukupnih prihoda. Navedeni prihodi se u cijelosti odnose na prihode iz nadležnog proračuna. Svi drugi prihodi ostvareni su u ukupnom iznosu od 1.593.802,70 eura te čine 4,4 % ukupnih prihoda.

Smanjenje ostvarenih prihoda u 2024. za 4.168.964,97 eura ili 10,2 % u odnosu na 2023. najvećim je dijelom rezultat smanjenja prihoda od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 17.721.371,15 eura te povećanja prihoda iz nadležnog proračuna za 13.562.505,64 eura.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu od 1.026.439,42 eura i manji su za 17.721.371,15 eura ili 94,5 % u odnosu na ostvarene u 2023., zbog toga što su u prethodnoj godini ostvareni prihodi iz Fonda solidarnosti Europske unije (dalje u tekstu: Fond solidarnosti EU) za financiranje konstrukcijske obnove potresom oštećenih građevinskih objekata Akademije, a koji nisu ostvareni u 2024.

Odnose se na tekuće i kapitalne prijenose između proračunskih korisnika istog proračuna u iznosu od 372.359,58 eura, tekuće pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 322.370,88 eura, tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan u iznosu od 308.505,00 eura te tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 23.203,96 eura.

Tekući i kapitalni prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna u iznosu od 372.359,58 eura ostvareni su od Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Ministarstva kulture i medija te Hrvatske zaklade za znanost, za organizaciju izložbi, potporu nakladničkoj djelatnosti, arheološka istraživanja, zaštitu i očuvanje nepokretnih kulturnih dobara, financijsku potporu izdavanju znanstvenih knjiga i visokoškolskih udžbenika u tiskanom i elektroničkome obliku te provedbu projekata znanstvenika Akademije.

Tekuće pomoći od institucija i tijela EU u iznosu od 322.370,88 eura ostvarene su za financiranje tekućeg projekta O.P.K.K. – Arboretum, Povijesni vrtovi dubrovačkog područja, koji se provodio od studenoga 2021. do kolovoza 2023., na temelju ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava koji su u 2018. zaključili Akademija, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije.

Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan u iznosu od 308.505,00 eura ostvarene su na temelju zaključenih ugovora između Akademije i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi sufinanciranja redovne djelatnosti ustrojstvenih jedinica Akademije koje su osnovane izvan njezinog sjedišta.

Pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od iznosu od 23.203,96 eura ostvarene su od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za sufinanciranje projekta Optimizacija znanstvenog prstenovanja za praćenje demografije i migracija ptica te integracija nacionalnih podataka u europski okvir.

Prihodi od imovine u iznosu od 125.286,00 eura ostvareni su od isplaćene dividende s osnove vlasništva 89 490 dionica jedne poslovne banke.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima ostvareni u iznosu od 395.385,96 eura odnose se na prihode od pruženih usluga u iznosu od 362.627,23 eura, prihode od tekućih donacija u iznosu od 18.268,00 eura te prihode od prodaje proizvoda i robe u iznosu od 14.490,73 eura.

Vrijednosno značajniji prihodi od pruženih usluga odnose se na prihode od ulaznica za Arboretum i muzejsko-galerijske jedinice u iznosu od 210.988,11 euro, prihode od usluga izrade raznih studija i arheoloških istraživanja na temelju zahtjeva gospodarskih subjekata u iznosu od 73.356,72 eura te prihode od davanja u zakup pet poslovnih prostora u iznosu od 60.252,27 eura.

Predsjednik Akademije donio je u 2019. Odluku o ostvarivanju i načinu korištenja proračunskih, vlastitih i namjenskih prihoda, prema kojoj Akademija vlastite prihode ostvaruje od obavljanja poslova na tržištu u sljedećim djelatnostima: zakup poslovnih prostora, najam stambenih prostora, najam poslovnog prostora i opreme (organiziranje izložbi i skupova), prodaja ulaznica za posjet muzejsko-galerijskim jedinicama i Arboretumu, prodaja knjiga i časopisa iz vlastite nakladničke djelatnosti, fotokopiranje i skeniranje građe iz arhiva Akademije, pružanje intelektualnih usluga na tržištu te prihoda od financijske imovine – dionica u vlasništvu Akademije. Ostvareni vlastiti prihodi koriste se za pokriće dijela troškova koji proizlaze iz obavljanja redovite djelatnosti, nabave opreme, kao i tekućeg i investicijskog održavanja nekretnina u vlasništvu Akademije.

Iz 2023. preneseni su neutrošeni vlastiti i namjenski prihodi i primici u iznosu od 1.996.826,29 eura, tijekom 2024. su ostvareni u iznosu od 1.271.431,82 eura te su ukupno raspoloživa sredstva za korištenje u 2024. iznosila 3.268.258,11 eura.

Tijekom 2024. utrošeno je 1.284.856,70 eura vlastitih i namjenskih sredstava te neutrošena sredstva za prijenos u sljedeću godinu iznose 1.983.401,41 euro. Odnose se na ostale pomoći u iznosu od 779.619,34 eura, prihode od prodaje nefinancijske imovine i prava u iznosu od 569.405,08 eura, vlastite prihode u iznosu od 478.778,49 eura, donacije u iznosu od 128.868,62 eura te na pomoći EU u iznosu od 26.729,88 eura.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 35.012.305,01 euro odnose se na prihode iz nadležnog proračuna za financiranje nabave nefinancijske imovine u iznosu od 23.185.457,32 eura te prihode iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda poslovanja u iznosu od 11.826.847,69 eura. Prihodi iz proračuna ostvareni su iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna u iznosu od 27.972.249,20 eura te namjenskih primitaka od zaduživanja – NPOO u iznosu od 7.040.055,81 euro.

U okviru prihoda iz proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine, vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su u okviru kapitalnog projekta Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu u iznosu od 23.175.547,48 eura.

U okviru prihoda iz proračuna za financiranje rashoda poslovanja, vrijednosno značajniji prihodi ostvareni su za financiranje brutoplaće zaposlenika u iznosu od 6.295.452,31 euro te nagrade akademika u iznosu od 2.886.854,01 euro.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu od 36.619.532,59 eura, što je 4.376.919,96 eura ili 10,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u eurima

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	9.029.642,45	10.906.545,39	120,8
2.	Materijalni rashodi	2.724.505,66	2.025.915,13	74,4
3.	Financijski rashodi	443,87	500,78	112,8
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	3.583,51	2.028,14	56,6
5.	Ostali rashodi	29.903,04	336.520,88	1 125,4
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	29.208.374,02	23.348.022,27	79,9
	Ukupni rashodi	40.996.452,55	36.619.532,59	89,3
	Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)	40.775.072,68	36.606.107,71	89,8
	Manjak prihoda	221.379,87	13.424,88	6,1

Vrijednosno značajniji rashodi za 2024. odnose se na rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 23.348.022,27 eura koji čine 63,8 % ukupnih rashoda te rashode za zaposlene u iznosu od 10.906.545,39 eura koji čine 29,8 % ukupnih rashoda. Preostali rashodi iznose 2.364.964,93 eura i čine 6,4 % ukupnih rashoda.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 10.906.545,39 eura, što je 1.876.902,94 eura ili 20,8 % više u odnosu na ostvarene u 2023., najvećim dijelom zbog povećanja osnovice za obračun plaće te materijalnih prava službenika i namještenika u javnim službama.

Odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 6.447.075,75 eura, doprinose na plaće u iznosu od 1.071.546,68 eura te ostale rashode za zaposlene (nagrade akademikima, božićnica, uskrsnica, darovi za djecu, otpremnine, naknade za bolest, invalidnost i smrtni slučaj, naknada za godišnji odmor, jubilarne nagrade) u iznosu od 3.387.922,96 eura.

Rashodi za brutoplaće odnose se na rashode za plaće za redovan rad u iznosu od 6.428.713,60 eura te na prekovremeni rad u iznosu od 18.362,15 eura. Akademija je uključena u Centralizirani obračun plaća u državnoj službi i javnim službama.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu od 2.025.915,13 eura najvećim dijelom se odnose na rashode za usluge u iznosu od 1.384.941,21 euro, rashode za materijal i energiju u iznosu od 234.895,21 euro te naknade troškova zaposlenima u iznosu od 193.260,59 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na zakupnine i najamnine u iznosu od 361.175,14 eura, intelektualne i osobne usluge u iznosu od 201.460,25 eura, usluge čuvanja imovine u iznosu od 175.101,69 eura te komunalne usluge (voda, smeće, dimnjačarske usluge, pričuva i drugo) u iznosu od 141.369,21 euro.

Rashodi za zakupnine i najamnine ostvareni su najvećim dijelom za zakup građevinskih objekata u iznosu od 326.998,08 eura, od čega se vrijednosno značajniji u iznosu od 324.433,20 eura odnose na zakup dva poslovna prostora u Velikom Trgovišću površine 5 014 m² i Zaboku površine 1 677,96 m². Navedeni poslovni prostori zakupljeni su za potrebe privremenog skladištenja i čuvanja predmeta koji su se nalazili u građevinskim objektima Akademije, a koji se nalaze u postupku obnove nakon potresa iz 2020.

Vrijednosno značajniji rashodi za intelektualne i osobne usluge odnose se na rashode za autorske honorare u iznosu od 79.078,51 euro, ugovore o djelu u iznosu od 57.015,95 eura te usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 41.512,14 eura.

Rashodi za materijal i energiju ostvareni su u iznosu od 234.895,21 euro, a vrijednosno značajniji odnose se na energiju u iznosu od 145.523,72 eura te uredski materijal i ostale materijalne rashode u iznosu od 77.859,36 eura.

Rashodi za naknade troškova zaposlenima najvećim dijelom odnose se na naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život u iznosu od 108.389,89 eura te naknade za službena putovanja u iznosu od 84.221,50 eura.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 336.520,88 eura, što je 306.617,84 eura ili 1 025,4 % više u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji odnose se na tekuće donacije iz EU sredstava u iznosu od 322.370,88 eura dane partneru na tekućem projektu O.P.K.K. – Arboretum Trsteno, Povijesni vrtovi dubrovačkog područja, koji se financira iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 23.348.022,27 eura, što je 5.860.351,75 eura ili 20,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom zbog smanjenja rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima za 5.933.995,15 eura.

Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 21.997.820,57 eura te rashode za nabavu nematerijalne imovine u iznosu od 1.256.631,36 eura (usluge stručnog i projektantskog nadzora izvođenja građevinskih radova u obnovi zgrada oštećenih potresom u iznosu od 956.524,03 eura te usluge nabave projektne dokumentacije u iznosu od 300.107,33 eura).

U okviru rashoda za dodatna ulaganja na građevinskim objektima, na rashode za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnova sedam građevina Akademije stradalih u potresu odnosi se 21.985.903,63 eura.

Financirani su iz Fonda solidarnosti EU, Mehanizma za oporavak i otpornost i državnog proračuna.

Vrijednosno značajniji rashodi za dodatna ulaganja na građevinskim objektima odnose se na cjelovitu obnovu zgrada Akademije stradali u potresu, od čega Gliptoteke u iznosu od 6.654.046,32 eura, palaču Akademije u iznosu od 6.386.323,07 eura te palaču Vranyczany-Dobrinović, u iznosu od 3.923.062,53 eura.

Manjak prihoda i primitaka za 2024. iskazan je u iznosu od 13.424,88 eura. Preneseni višak prihoda i primitaka iz prošlog razdoblja iznosio je 2.010.318,49 eura te višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.996.893,61 euro.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 96.215.968,82 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	66.441.972,25	88.696.727,49	133,5
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	222.286,51	222.286,51	100,0
1.2.	Građevinski objekti	61.795.985,71	82.853.937,79	134,1
1.3.	Postrojenja i oprema	401.422,99	349.472,09	87,1
1.4.	Prijevozna sredstva	1.623,55	987,13	60,8
1.5.	Druga nefinancijska imovina	4.020.653,49	5.270.043,97	131,1
2.	Financijska imovina	4.951.809,72	7.519.241,33	151,8
2.1.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	49.390,68	13.419,89	27,2
2.2.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	1.342.474,81	2.416.410,00	180,0
2.3.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.352.140,31	2.366.002,47	100,6
2.4.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	3.441,37	2.723,34	79,1
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.204.362,55	2.720.685,63	225,9
	Ukupno imovina	71.393.781,97	96.215.968,82	134,8
3.	Obveze	1.312.009,62	2.812.255,45	214,3
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	1.023.087,27	1.355.905,08	132,5
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	288.922,35	1.456.350,37	504,1
4.	Vlastiti izvori	70.081.772,35	93.403.713,37	133,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	71.393.781,97	96.215.968,82	134,8
	Izvanbilančni zapisi	35.960.311,60	35.958.787,57	100,0

Koncem 2024. vrijednost ukupne imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora veća je za 24.822.186,85 eura ili 34,8 % u odnosu na stanje početkom godine. Povećanje vrijednosti imovine odnosi se na nefinancijsku imovinu koja je veća za 22.254.755,24 eura (najvećim dijelom zbog povećanja vrijednosti poslovnih objekata za 22.010.473,00 eura, uslijed obnove zbog potresa) te financijsku imovinu koja je veća za 2.567.431,61 euro (najvećim dijelom zbog povećanja kontinuiranih rashoda poslovanja za 1.516.323,08 eura).

Akademija je vlasnik nekretnina (stanova, zgrada i drugih nepokretnih dobara), knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i drugih pokretnina koje je stekla kupnjom, darovanjem ili na drugi način.

Nefinancijska imovina iskazana je koncem 2024. u iznosu od 88.696.727,49 eura, a vrijednosno značajnija odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 82.853.937,79 eura te drugu nefinancijsku imovinu u iznosu od 5.270.043,97 eura.

Građevinski objekti iskazani koncem 2024. u iznosu od 82.853.937,79 eura odnose se na poslovne i stambene objekte. Vrijednosno značajniji poslovni objekti odnose se na zgradu Gliptoteke u iznosu od 23.593.503,44 eura, palaču Akademije u iznosu od 17.835.357,13 eura, palaču Vranyczany-Dobrinović u iznosu od 10.702.987,52 eura, Vilu Ehrlich-Marić u iznosu od 5.069.911,19 eura, Knjižnicu Akademije u iznosu od 5.025.603,93 eura, palaču Prister u iznosu od 4.579.788,13 eura te zgradu Zavoda Akademije u iznosu od 3.553.013,99 eura. Stambeni objekti iskazani su koncem 2024. u vrijednosti od 404.361,83 eura (15 stanova u vlasništvu Akademije).

Vrijednosno značajnija druga nefinancijska imovina iskazana koncem 2024. u iznosu od 5.270.043,97 eura odnosi se na izradu projektno-tehničke dokumentacije i nadzor nad izvršenim radovima konstrukcijske i cjelovite obnove zgrada oštećenih potresom u iznosu od 4.145.090,78 eura, knjige u iznosu od 626.448,50 eura te umjetnička djela u iznosu od 434.979,32 eura.

Financijska imovina iskazana koncem 2024. u iznosu od 7.519.241,33 eura odnosi se na rashode budućeg razdoblja u iznosu od 2.720.685,63 eura, dionice i udjele u glavnici u iznosu od 2.416.410,00 eura te potraživanja u iznosu od 2.382.145,70 eura.

Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 2.720.685,63 eura u cijelosti su iskazani u okviru kontinuiranih rashoda budućih razdoblja.

Dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 2.416.410,00 eura odnose se na tržišnu vrijednost 89 490 dionica jedne poslovne banke te na 12 dionica jednog trgovačkog društva koncem 2024.

Na koncu 2024. iskazana su ukupna potraživanja u iznosu od 2.382.145,70 eura (nije bilo ispravka vrijednosti potraživanja koncem 2024.). Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 2.366.002,47 eura, depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu od 13.419,89 eura te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.723,34 eura.

Potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 2.366.002,47 eura odnose se na potraživanja za sredstva Akademije uplaćena u državni proračun za namjenske i vlastite prihode (iz izvora pomoći, prihodi od nefinancijske imovine, vlastiti prihodi i donacije) te jamčevine u iznosu od 2.055.767,44 eura, potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode u iznosu od 239.964,89 eura, potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 69.940,09 eura i potraživanja za poreze u iznosu od 330,05 eura.

Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode iskazana u iznosu od 239.964,89 eura odnose se na potraživanja na temelju pravomoćnih sudskih presuda u dva sudska spora za koja su dani ovršni nalozi za naplatu potraživanja.

Vrijednosno značajnija potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 53.479,79 eura odnose se na utužena potraživanja za zakupnine i nadoknadu režijskih troškova korištenja poslovnih prostora od tri trgovačka društva.

Ostala potraživanja u iznosu od 13.419,89 eura odnose se na potraživanja koja se nadoknađuju od HZZO-a na ime bolovanja zaposlenika.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja koncem 2024. iskazana su u iznosu od 2.368.725,81 euro, a nedospjela u iznosu od 13.419,89 eura. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.) naplaćena su dospjela potraživanja u iznosu od 724.135,68 eura.

Obveze su koncem 2024. iskazane u iznosu od 2.812.255,45 eura, što je 1.500.245,83 eura ili 114,3 % više u odnosu na obveze iskazane početkom 2024. Vrijednosno najznačajnije su povećane obveze za nabavu nefinancijske imovine za 1.167.428,02 eura, zbog dodatnih ulaganja u građevinske objekte prema zaprimljenim računima koncem 2024., s dospijećem plaćanja u 2025.

Obveze koncem 2024. odnose se na obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 1.456.350,37 eura, obveze za zaposlene u iznosu od 981.153,39 eura (obračunane plaće i nagrade redovitim članovima Akademije za prosinac 2024.), ostale tekuće obveze u iznosu od 361.624,96 eura te obveze za materijalne rashode u iznosu od 13.126,73 eura. U cijelosti su iskazane kao nedospjele.

Vrijednosno značajnije ostale tekuće obveze odnose se na obveze za porez na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) u iznosu od 269.503,81 euro te obveze za jamčevine u iznosu od 81.800,05 eura.

Vlastiti izvori koncem 2024. iskazani su u iznosu od 93.403.713,37 eura, što je 23.321.941,02 eura ili 33,3 % više u odnosu na početak godine, kada su iznosili 70.081.772,35 eura. Odnose se na vlastite izvore u iznosu od 91.119.877,70 eura, višak prihoda u iznosu od 1.996.893,61 euro, obračunate prihode poslovanja u iznosu od 284.218,72 eura te obračunate prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.723,34 eura.

Izvanbilančni zapisi koncem 2024. iznose 35.958.787,57 eura, a najvećim dijelom odnose se na potencijalne obveze po osnovi dva upravna spora radi utvrđivanja naknade za izvlaštenje nekretnine odnosno isplate tržišne vrijednosti ekspropiranih nekretnina Arboretuma u iznosu od 35.928.100,07 eura.

Projekti financirani u 2024.

Prema podacima iz državne riznice, sredstva Akademije utrošena su u 2024. u ukupnom iznosu od 36.619.532,59 eura za provedu programa Očuvanje kulturne baštine, koji se provodio u okviru 13 aktivnosti, pet tekućih projekata te tri kapitalna projekta.

Revizijom je obuhvaćen kapitalni projekt Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu. Kriterij za odabir navedenog projekta bila je financijska značajnost.

Rashodi za provedbu kapitalnog projekta Cjelovita obnove građevina Akademije stradalih u potresu planirani su za 2024. u iznosu od 26.690.650,00 eura, a izvršeni su u iznosu od 23.175.547,48 eura.

Odnose se na obnovu sedam zgrada u vlasništvu Akademije oštećenih potresom. Postupak obnove zgrada Akademije oštećenih potresom provodi se u dvije faze. Prva faza obuhvaća konstrukcijsku obnovu koja se sufinancira iz Fonda solidarnosti EU, državnog proračuna te vlastitih sredstava. Druga faza obuhvaća cjelovitu i energetska obnovu te se financira iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Na temelju Poziva na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava – Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije, koji je u 2021. na mrežnim stranicama objavilo Ministarstvo kulture i medija (dalje u tekstu: Ministarstvo) kao tijelo odgovorno za provedbu financijskog doprinosa, u 2021. zaključeni su pojedinačni ugovori o dodjeli bespovratnih financijskih sredstava u svrhu financiranja izrade projektne dokumentacije i provođenja mjera zaštite za obnovu osam zgrada oštećenih potresom na temelju kojih je započela konstrukcijska obnova zgrada. Prema ugovorima, Akademiji su dodijeljena bespovratna sredstva u iznosu od 59.368.110,98 eura, od čega iz državnog proračuna u iznosu od 40.068.212,43 eura te Fonda solidarnosti u iznosu od 19.299.895,55 eura. Isto tako, dodijeljena su sredstva za provedbu mjera zaštite umjetničkog inventara i muzejske građe u iznosu od 156.375,67 eura (Fond solidarnosti). Razdoblje provedbe i prihvatljivosti troškova prve faze projekta je od ožujka 2021. do travnja 2025.

Do konca 2024. završena je konstrukcijska obnova sedam zgrada, dok je konstrukcijska obnova osme zgrade dovršena u lipnju 2025. Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.) evidentirani su rashodi za konstrukciju obnovu zgrada u iznosu od 50.670.738,88 eura, koji su financirani iz državnog proračuna u iznosu od 30.787.398,38 eura, Fonda solidarnosti u iznosu od 19.329.898,55 eura te sredstava Akademije u iznosu od 553.441,95 eura.

Prema izmjenama Poziva na dodjelu bespovratnih financijskih sredstava – Provedba mjera zaštite kulturne baštine oštećene u potresu 22. ožujka 2020. godine na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije, koji je u 2023. na mrežnim stranicama objavilo Ministarstvo, Akademiji su dodijeljena bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost u cilju provedbe druge faze (cjelovita i energetska obnova) u iznosu od 77.661.300,11 eura. Razdoblje provedbe i prihvatljivosti troškova druge faze projekta Cjelovita obnova građevina Akademije stradalih u potresu je od siječnja 2024. do svibnja 2026.

Ministarstvo je Akademiji, do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.), na temelju zaključenih ugovora dodijelilo bespovratna sredstva za konstrukcijsku te cjelovitu i energetska obnovu osam zgrada oštećenih potresom u iznosu od 137.029.411,09 eura, od čega iz Mehanizma za oporavak i otpornost sredstva u iznosu od 77.661.300,11 euro, državnog proračuna u iznosu od 40.068.212,43 eura te Fonda solidarnosti EU u iznosu od 19.299.898,55 eura.

Nakon provedenih postupaka javne nabave, zaključeno je 107 ugovora te je ugovorena obnova zgrada oštećenih potresom u ukupnom iznosu od 115.647.818,36 eura, od čega izvođenje radova u iznosu od 110.303.839,39 eura, usluge stručnog nadzora i koordinatora zaštite na radu u iznosu od 3.119.319,64 eura te usluge izrade projektne dokumentacije u iznosu od 2.224.659,33 eura.

Do vremena obavljanja revizije (lipanj 2025.) evidentirani su rashodi za obnovu zgrada Akademije oštećenih potresom u ukupnom iznosu od 65.727.985,19 eura (u 2021. u iznosu od 853.830,77 eura, u 2022. u iznosu od 1.462.615,33 eura, u 2023. u iznosu od 28.701.147,82 eura, u 2024. u iznosu od 23.175.547,48 eura te do lipnja 2025. u iznosu od 11.534.843,79 eura).

Iz državnog proračuna financirana je obnova osam zgrada u vlasništvu Akademije u iznosu od 30.788.023,38 eura, iz Fonda solidarnosti EU u iznosu od 19.299.895,88 eura, iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 15.056.621,31 euro te iz vlastitih sredstava Akademije u iznosu od 553.441,95 eura. Vrijednosno značajniji rashodi u 2024. ostvareni su za obnovu Gliptoteke u iznosu od 20.666.905,00 eura, palače Akademije u iznosu od 16.197.378,50 eura te palače Vranyczany-Dobrinović u iznosu od 10.702.941,63 eura.

Obnova zgrade Knjižnice Akademije završena je u rujnu 2023., a završetak obnove preostalih sedam zgrada planiran je do lipnja 2026.

Javna nabava

Planom nabave za 2024., koji je donesen u studenome 2023., planirana je nabava roba, usluga i radova procijenjene vrijednosti od 807.600,00 eura bez PDV-a. Tijekom 2024. donesene su dvije izmjene i dopune Plana nabave. Prema posljednjim izmjenama i dopunama Plana nabave iz prosinca 2024., procijenjena vrijednost nabave iznosila je 43.185.015,50 eura bez PDV-a, od čega se na javnu nabavu odnosi 42.494.035,41 euro, a na jednostavnu nabavu 690.980,09 eura.

U odnosu na početni Plan nabave, procijenjena vrijednost povećana je za 42.377.415,50 eura, a vrijednosno najznačajnije izmjene i dopune Plana nabave odnose se na planirane postupke za izvođenje radova na cjelovitoj i energetskej obnovi zgrada Akademije, stručni nadzor i projektantski nadzor te usluge koordinatora projekta procijenjene vrijednosti od 41.319.720,56 eura.

Plan nabave te izmjene i dopune Plana nabave i Registar ugovora objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, u skladu s odredbama članaka 4. i 7. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23).

Poslove nabave obavlja Središnja služba za financijske, ekonomske poslove i javnu nabavu, u skladu s Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju znanstvenoistraživačkih i muzejsko-galerijskih jedinica i stručnih službi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Ukupna nabava u 2024. iznosila je 36.544.846,42 eura bez PDV-a, što je 6.655.313,38 eura ili 15,4 % manje od planirane, od čega se na javnu nabavu odnosi 35.827.517,61 euro, a na jednostavnu nabavu 717.328,81 euro.

Prema Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024., na temelju otvorenih postupaka javne nabave zaključen je 31 ugovor o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti od 34.315.665,59 eura bez PDV-a. Na temelju pregovaračkog postupka bez prethodne objave poziva na nadmetanje zaključeno je 14 ugovora o nabavi usluga u vrijednosti od 1.175.940,31 euro. Na temelju postupka nabave obnova – poziv odabranim gospodarskim subjektima zaključena su dva ugovora u vrijednosti od 172.100,00 eura.

Na temelju okvirnih sporazuma koje je zaključio Središnji državni ured za središnju javnu nabavu, zaključeno je osam ugovora o nabavi roba i usluga u vrijednosti od 163.811,71 euro bez PDV-a.

Tijekom 2024. nije bilo zaključenih ugovora na temelju izuzeća od primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22).

Nabava robe i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura odnosno radova do 66.360,00 eura (jednostavna nabava) iznosila je ukupno 717.328,81 euro bez PDV-a, od čega se na usluge odnosi 601.311,54 eura, robe 101.617,27 eura te radove 14.400,00 eura.

Akademija je u veljači 2022. donijela Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave (pročišćeni tekst) na temelju Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave iz travnja 2017. i prve izmjene navedenog Pravilnika iz veljače 2022. Pravilnikom o provedbi postupka jednostavne nabave uređuje se postupak koji prethodi stvaranju ugovornog odnosa za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 200.000,00 kn (26.540,00 eura) i radova procijenjene vrijednosti manje od 500.000,00 kn (66.360,00 eura) za koji, sukladno odredbama Zakona o javnoj nabavi, ne postoji obveza provedbe postupka javne nabave.

Nabavu radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 20.000,00 kn (2.650,00 eura) bez PDV-a naručitelj provodi prikupljanjem ponuda od jednog ili više gospodarskih subjekata, ovisno o prirodi predmeta nabave.

Nabavu radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti od 20.000,01 kn (2.650,01 euro) do 70.000,00 kn (9.290,61 euro) bez PDV-a naručitelj provodi slanjem poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta ili objavom na mrežnoj stranici naručitelja ili kombinacijom slanja poziva na adrese gospodarskih subjekata i objavom na mrežnoj stranici.

Nabava radova, roba i usluga procijenjene vrijednosti od 70.000,01 kn (9.290,61 euro) do vrijednosti pragova za jednostavnu nabavu započinje objavom poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici naručitelja.

Revizijom je obuhvaćen 31 postupak nabave roba, radova i usluga ugovorene vrijednosti nabave od 42.425.192,94 eura bez PDV-a, koji su provedeni 2024. i prijašnjih godina, od čega 18 otvorenih postupaka javne nabave ugovorene vrijednosti od 42.296.733,97 eura bez PDV-a te 13 postupaka jednostavne nabave ugovorene vrijednosti od 128.458,97 eura bez PDV-a.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 20. svibnja 2025. do 7. siječnja 2026.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarne kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članak 131. – 140.
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti
2. Zakon o proračunu
3. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (Narodne novine 149/23 i 125/24)
4. Zakon o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22)
5. Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine 119/22)
6. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
7. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
8. Zakon o pravu na pristup informacijama
9. Zakon o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)
10. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22 i 155/23)
11. Zakon o javnoj nabavi

12. Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu
13. Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23, 46/23, 104/23 i 155/23)
14. Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (Narodne novine 22/24)
15. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
16. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
17. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
18. Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru
19. Pravilnik o predlaganju i izboru novih članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (prosinac 2005.)
20. Pravilnik o predlaganju i izboru novih članova Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (prosinac 2006.)
21. Pravilnik o upravljanju i raspolaganju imovinom Akademije (veljača 2020.) te izmjene i dopune Pravilnika (listopad 2022., ožujak 2023., rujan 2023. i studeni 2024.)
22. Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave (veljača 2022.)
23. Procedura naplate vlastitih prihoda (veljača 2020.)
24. Procedura zaprimanja i provjere računa te plaćanje po računima (veljača 2020.)
25. Procedura blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (veljača 2020.)
26. Procedura izdavanja i obračunavanja putnih naloga (veljača 2020.)
27. Statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Akademije. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima i kapitalnim projektima Akademije. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Akademije i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima. Provjerena je provedba naloga i preporuka iz prošle revizije koja je obavljena za 2015.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori, projekti financirani u 2024. te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, imovinu te javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

1.1. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Prema odredbama članka 10. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola čini pet međusobno povezanih komponenti, koje se temelje na Međunarodnom okviru za unutarnju kontrolu: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija te praćenje i procjena sustava.

Pravilnikom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisan je sadržaj okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Prema Okviru za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji je prilog 1 navedenog Pravilnika, točke 2.1. Upravljanje rizicima, ključni zahtjevi u vezi s upravljanjem rizicima odnose se na utvrđivanje rizika za strateške, programske i operativne ciljeve, procjenjivanje vjerojatnosti nastanka i učinka rizika, utvrđivanje mjera za postupanje po utvrđenim rizicima i odgovorne osobe za njihovu realizaciju, dokumentiranje rizika u registru rizika te na uspostavu sustava izvještavanja o utvrđenim rizicima i realizaciji mjera za njihovo smanjenje.

Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora, koje je Ministarstvo financija izradilo u svibnju 2017., preporučeno je da registar rizika minimalno sadrži rizik, kategoriju rizika (strateški ili operativni), kratak opis rizika (uzrok i posljedice), razinu ukupne izloženosti riziku (niska/srednja/visoka), područje utjecaja rizika (i procijenjene financijske iznose učinka rizika gdje je moguće), mjere za postupanje po riziku te odgovorne osobe za provedbu mjera i rok za provedbu. Registri rizika se ažuriraju po potrebi, a najmanje jednom godišnje, u okviru redovnog godišnjeg ciklusa upravljanja rizicima te u cilju praćenja provedbe planiranih mjera za ublažavanje rizika.

Akademija je izradila registar rizika koji sadrži kratak opis rizika (glavni uzrok rizika i potencijalne posljedice), učinak i vjerojatnost nastanka rizika. Prema obrazloženju Akademije, navedeni registar vezan je za izradu Strateškog plana za razdoblje 2020. – 2022., odnosno izrađen je na način da su rizici vezani za provođenje Općeg cilja odnosno Posebnog cilja Strateškog plana. Na temelju Odluke o prijenosu ovlasti i odgovornosti za provedbu Strateškog plana i upravljanja proračunskim sredstvima osiguranim u Financijskom planu Akademije za 2022. određene su osobe odgovorne za provedbu Posebnog cilja odnosno provedbu načina ostvarenja Posebnog cilja.

Registar rizika Akademije ne sadrži sve elemente preporučene Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora (kategoriju rizika, područje utjecaja rizika, mjere za postupanje po riziku i rok za provedbu mjera) te nije ažuriran od ožujka 2022.

Državni ured za reviziju preporučuje ustrojiti registar rizika koji će sadržavati kategoriju rizika, područje utjecaja rizika, mjere za postupanje po riziku i rok za provedbu mjera te ga ažurirati najmanje jednom godišnje, u skladu sa Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora.

1.2. *Akademija u Očitovanju navodi da prihvaća preporuku u vezi s ustrojavanjem registra rizika koji će sadržavati kategoriju rizika, područje utjecaja na rizik, mjere za postupanje po riziku i rok za provedbu mjera. Obrazlaže da će registar rizika za 2026. ustrojiti u prvom kvartalu 2026. te ga ažurirati jednom godišnje u skladu sa Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora.*

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Akademija je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu.

Utvrđene nepravilnosti odnose se na poslovne knjige, evidentiranje poslovnih događaja, financijske izvještaje te popis imovine i obveza.

– Poslovne knjige

Podaci o knjigovodstvenoj vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine evidentirani koncem 2024. u glavnoj knjizi i u pomoćnoj knjizi (analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji) dugotrajne nefinancijske imovine nisu usklađeni.

U glavnoj knjizi knjigovodstvena vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine koncem 2024. evidentirana je u iznosu od 88.696.727,49 eura, a u pomoćnoj knjizi u iznosu od 89.803.814,85 eura, što je više za 1.107.087,36 eura od iznosa evidentiranog u glavnoj knjizi te iskazanog u Bilanci koncem 2024. Do navedene razlike je najvećim dijelom došlo jer je vrijednost radova i usluga u vezi s obnovom zgrada oštećenih potresom u iznosu od 1.733.498,40 eura koncem 2024. evidentirana u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine, a u glavnoj knjizi je evidentirana te u Bilanci koncem 2024. iskazana u okviru financijske imovine (kontinuirani rashodi budućih razdoblja).

Vrijednost knjiga je koncem 2024. u glavnoj knjizi evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 626.448,50 eura, a odnosi se na knjige u knjižnici u iznosu od 298.325,52 eura te druge knjige u iznosu od 328.122,98 eura. Za navedenu vrijednost knjiga nije ustrojena analitička knjigovodstvena evidencija. Za druge knjige u iznosu od 328.122,98 eura nije moguće utvrditi na koje knjige se odnosi niti utvrditi lokaciju na kojoj se nalaze. Prema obrazloženju Akademije, navedene knjige (literatura) nabavljene su prethodnih godina za potrebe znanstvenoistraživačkog rada zaposlenika Zavoda Akademije.

Odredbama članka 3. i 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi sintetički iskazane i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitička knjigovodstva dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Iz navedenog proizlazi da podaci u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama moraju biti usklađeni.

Istovjetno je propisano odredbama članka 3. i 13. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23 i 154/24), koji je stupio na snagu 30. prosinca 2023., a primjenjuje se u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu).

Državni ured za reviziju nalaže ustrojiti cjelovitu analitičku knjigovodstvenu evidenciju knjiga te uskladiti podatke evidentirane u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama (analitičkim knjigovodstvenim evidencijama) dugotrajne nefinancijske imovine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Revizijom je utvrđeno da Akademija za ostvarene uplate u gotovom novcu od prodanih ulaznica posjetiteljima Arboretuma ne vodi blagajnički dnevnik.

Procedurom blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, koju je Akademija donijela u veljači 2020., između ostalog, određeno je da se blagajničko poslovanje evidentira preko blagajničkih isprava: blagajničke uplatnice, blagajničke isplata i rješenja te blagajničkog izvještaja (dnevnika blagajničkog poslovanja). Za svaku pojedinačnu uplatu i isplatu novca iz blagajne izdaje se zasebna brojčano označena uplatnica, odnosno isplata ili rješenje koje potpisuje računovodstveni referent – blagajnik te uplatitelj, odnosno isplata. U blagajni se evidentiraju uplate, podignuta gotovina s poslovnog računa, naplata prodane robe i usluga pravnih i fizičkih osoba i ostale uplate u gotovini koje su nastale uslijed redovitog poslovanja.

Odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., između ostalog, propisano je da proračun i proračunski korisnici vode knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge).

Istovjetno je propisano odredbom članka 15., stavka 1., točke 1. novog Pravilnika o proračunskom Računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže voditi pomoćnu knjigu (dnevnik) blagajničkog poslovanja u vezi s ostvarenom gotovinom od prodaje ulaznica posjetiteljima Arboretuma, u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Procedurom blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

U poslovnim knjigama za vrijednost ulaganja u konstrukcijsku i cjelovitu obnovu građevinskih objekata oštećenih potresom evidentirano je povećanje imovine na skupinama računa 01 – Neproizvedena dugotrajna imovina i 02 – Proizvedena dugotrajna imovina (računi imovine u uporabi) te na računima izvora vlasništva 91 – Vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora u iznosu od 23.175.547,48 eura. Imovina na kojoj su izvršena navedena ulaganja do konca 2024. nije stavljena u uporabu. Navedeno iskazivanje imovine utjecalo je na strukturu dugotrajne nefinancijske imovine u Bilanci koncem 2024.

Odredbom članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je da skupina računa 05 – Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Odredbama članka 111. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je u primjeni od 2025., između ostalog, propisano je da se dugotrajna nefinancijska imovina u razdoblju stjecanja, sve do trenutka stavljanja u uporabu evidentira kao imovina u pripremi zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine u skupini 05 Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi i odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa izvora vlasništva u podskupini 911 Vlastiti izvori. Nakon utvrđivanja svih sastavnih dijelova troška nabave i završetka procesa nabave (stjecanja), u trenutku stavljanja dugotrajne nefinancijske imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost ili ukupna vrijednost stjecanja imovine prenosi se iz pripreme u upotrebu odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine u skupini 05 – Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi i zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine u skupinama 01 – Neproizvedena dugotrajna imovina i 02 – Proizvedena dugotrajna imovina za pripadajuću vrstu imovine.

Državni ured za reviziju nalaže ulaganja u dugotrajnu nefinancijsku imovinu, sve do trenutka stavljanja imovine u uporabu, evidentirati kao imovinu u pripremi, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Rashodi za zaposlene evidentirani su u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima za 2024. u iznosu od 10.906.545,39 eura. U okviru rashoda za zaposlene, evidentirani su u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima rashodi za nagrade redovitim članovima Akademije u iznosu od 3.174.078,08 eura, koji nisu zaposlenici Akademije. S obzirom na to da redoviti članovi Akademije nisu zaposlenici Akademije, navedeni rashodi trebali su biti evidentirani u poslovnim knjigama te iskazani u financijskim izvještajima za 2024. u okviru rashoda za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa. Navedeno je utjecalo na strukturu iskazanih rashoda u Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024.

Odredbama članaka 48. i 49. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024. propisano je evidentiranje poslovnih događaja u okviru rashoda za zaposlene i materijalnih rashoda. Računskim planom koji je sastavni dio navedenog Pravilnika, predviđeni su u okviru materijalnih rashoda računi za evidentiranje rashoda za naknade osobama izvan radnog odnosa. Odredbama članka 55. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da materijalni rashodi, između ostalog, obuhvaćaju i naknade osobama izvan radnog odnosa.

Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa obuhvaćaju rashode za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa kao što su naknade za troškove službenog putovanja i ostale troškove.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati mjesečne nagrade redovitim članovima, koji nisu zaposlenici Akademije, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U poslovnim knjigama su evidentirani te u Bilanci koncem 2024. iskazani kontinuirani rashodi budućeg razdoblja u iznosu od 2.720.685,63 eura, što je 1.516.323,08 eura ili 125,9 % više u odnosu na početak godine, kada su iznosili 1.204.362,55 eura. Najvećim dijelom odnose se na ulazne račune za dodatna ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 1.608.413,01 euro te usluge projektiranja i stručnog i projektantskog nadzora izvođenja radova obnove u iznosu od 125.085,39 eura, koji su zaprimljeni i ovjereni u 2024. Navedeni ulazni računi u ukupnom iznosu od 1.733.498,40 eura ne odnose se na rashode koji nastaju kontinuirano i trebali su biti evidentirani u okviru odgovarajućih računa rashoda za nabavu nefinancijske imovine, nefinancijske imovine i vlastitih izvora.

Odredbama članaka 20. i 39. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Rashodi koji nastaju kontinuirano i obračunavaju se za kalendarska razdoblja tijekom proračunske godine (u pravilu mjesečno) kao što su: rashodi za zaposlene, komunalne usluge, opskrba energentima, telekomunikacijske usluge, najamnine i zakupnine, naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade i slično, uključuju se u rashode razmjerno broju mjeseci u razdoblju za koje se izvještaji sastavljaju. Rashodi koji nastaju kontinuirano, a koji se ne uključuju u tekuće izvještajno razdoblje, iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja – kontinuirani rashodi budućih razdoblja.

Odredbom članka 110., stavka 2. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se rashodi i obveze priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju. Od 2025. ukida se podskupina računa 193 Kontinuirani rashodi budućih razdoblja.

Zbog navedenog su u poslovnim knjigama evidentirani te u financijskim izvještajima koncem 2024. iskazani rashodi za nabavu nefinancijske imovine i nefinancijska imovina manje za 1.733.498,40 eura, a kontinuirani rashodi budućih razdoblja više u navedenom iznosu u odnosu na stvarne.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati u poslovnim knjigama uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Akademija nije provela ispravak vrijednosti potraživanja koncem 2024. koja se odnose na zakup poslovnog prostora u iznosu od 35.244,75 eura čija naplata kasni više od tri godine te potraživanja za nadoknadu režijskih troškova u iznosu od 18.235,04 eura čija naplata kasni više od godinu dana.

Zbog navedenog, potraživanja i obračunati prihodi poslovanja više su evidentirani u poslovnim knjigama te iskazani u Bilanci koncem 2024. u iznosu od 44.362,27 eura u odnosu na stvarna.

Odredbama članka 37.a Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi na kraju godine uzimajući u obzir kašnjenje u naplati preko godine dana i pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom. Ako se s naplatom potraživanja kasni između jedne i tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50,0 %, a ako se s naplatom potraživanja kasni iznad tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100,0 %. Ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 75,0 %.

Odredbom članka 129., stavka 3. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se vrijednost potraživanja ispravlja po stopi od 100,0 % ako se s naplatom potraživanja kasni više od dvije godine i/ili ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi ispravak vrijednosti potraživanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Financijski izvještaji

Sastavljeni su propisani financijski izvještaji te Bilješke uz financijske izvještaje za 2024.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2024., dospjela potraživanja iskazana su u iznosu od 2.368.725,81 euro, a nedospjela u iznosu od 13.419,89 eura. Dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 2.366.002,47 eura te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.723,34 eura. Dospjela potraživanja za prihode poslovanja odnose se na potraživanja za namjenske i vlastite prihode Akademije te jamčevine uplaćene u državni proračun u iznosu od 2.055.767,44 eura, potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode u iznosu od 239.964,89 eura, potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga u iznosu od 69.940,09 eura i potraživanja za poreze u iznosu od 330,05 eura.

Odredbom članka 9., stavka 4. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22 i 52/25) propisano je da se potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena na račun nadležnog proračuna smatraju nedospjelim potraživanjima. Stoga su potraživanja za sredstva uplaćena u nadležni proračun za namjenske i vlastite prihode Akademije te jamčevine u iznosu od 2.055.767,44 eura u obveznim analitičkim podacima Bilance trebala biti iskazana u okviru nedospjelih potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže podatke o dospjelim i nedospjelim potraživanjima u okviru obveznih analitičkih podataka u Bilanci iskazivati u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

U Bilješkama uz Bilancu popis sudskih sporova u tijeku nije potpun jer nisu navedeni sudski sporovi protiv jednog tuženika u ukupnoj vrijednosti od 94.150,00 eura (tri spora), koji mogu postati imovina, a vode se radi utvrđenja prava vlasništva i predaje pokretnina – umjetnina.

Odredbama članaka 4. i 15. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, između ostalog, propisano je da su Bilješke dopuna podataka uz financijske izvještaje. Obvezne Bilješke uz Bilancu uključuju i popis sudskih sporova u tijeku. Popis sudskih sporova u tijeku obvezno sadrži sažeti opis prirode spora, procjenu financijskog učinka koji može proisteći iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjeno vrijeme odljeva ili priljeva sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže u Bilješkama uz Bilancu navesti sve sudske sporove u tijeku, u skladu s odredbom Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

– Popis imovine i obveza

Predsjednik Akademije donio je u prosincu 2023. Odluku o provođenju godišnjeg popisa imovine, obveza i potraživanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti za 2024., kojom je utvrđeno Središnje povjerenstvo za koordinaciju popisa imovine i obveza te pojedinačna povjerenstva za popis. Središnje povjerenstvo sastavilo je Izvješće o obavljenom popisu imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. i dostavilo ga Upravi Akademije. Uprava Akademije prihvatila je navedeno Izvješće u siječnju 2025.

Popis imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2024. nije cjelovit jer nisu obuhvaćeni izvanbilančni zapisi u iznosu od 35.958.787,57 eura niti kontinuirani rashodi budućih razdoblja u iznosu od 2.720.685,63 eura. Popis potraživanja i obveza sa stanjem koncem 2024. obavljen je formalno, prijepisom stanja iz poslovnih knjiga. Usklađivanje stanja otvorenih stavki potraživanja i obveza sa stanjem koncem 2024. nije provedeno. Također, nije uspostavljen kontinuirani sustav praćenja i informiranja o stanju potraživanja.

Odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023. te koji se primjenjivao u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., između ostalog, propisana je obveza obavljanja popisa imovine i obveza. Popis imovine i obveza obuhvaća i stavke evidentirane u okviru izvanbilančnih zapisa iz članka 85. navedenog Pravilnika, uključujući potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Istovjetno je propisano odredbama članaka 221., 222. i 224. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Prema Uputi o obavljanju popisa imovine i obveza iz prosinca 2015., koju je donijelo Ministarstvo financija, ovjera, odnosno potvrda otvorenih stavki potraživanja i obveza koncem godine jedan je od preduvjeta vjerodostojnog popisa, a usklađivanje stanja potraživanja nije potrebno provoditi u slučaju kada je uspostavljen kontinuirani sustav praćenja potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

- 2.2. Akademija u Očitovanju navodi da prihvaća nalog u vezi s ustrojavanjem cjelovite analitičke evidencije knjiga. Obrazlaže da će u 2026. pokrenuti postupak popisa svih knjiga smještenih u drugim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Akademije čija je vrijednost evidentirana u glavnoj knjizi, a koje nisu evidentirane u pomoćnim knjigama (osnovna sredstva) niti u knjižnom fondu Knjižnice Akademije. Akademija prihvaća nalog u vezi s vođenjem blagajničkog poslovanja te naplaćene gotovine od prodaje ulaznica u Arboretumu Trsteno. Navodi da je Procedura blagajničkog poslovanja usklađena te je utvrđen novi iznos blagajničkog maksimuma. Obrazlaže da će Arboretum Trsteno od 1. siječnja 2026. voditi blagajničko poslovanje sukladno Proceduri blagajničkog poslovanja i polagati gotovinu na žiroračun Akademije kada uplate gotovog novca u blagajnu dosegnu iznos blagajničkog maksimuma.

U vezi s nalogom da se ulaganje u dugotrajnu nefinancijsku imovinu, sve do trenutka stavljanja imovine u uporabu, evidentira kao imovina u pripremi, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, Akademija u Očitovanju navodi da se ne radi o stjecanju nove dugotrajne imovine, već o rashodima koji su vezani za obnovu postojećih zgrada Akademije koje su stradale u potresu i koje su ujedno zaštićeno kulturno dobro. Nadalje, navodi da su knjiženja svih rashoda vezanih za obnovu provedena povećanjem vrijednosti postojeće imovine.

Akademija u vezi s nalogom o evidentiranju mjesečne nagrade redovitim članovima, koji nisu zaposlenici Akademije, u Očitovanju navodi da isplata stalnih mjesečnih nagrada redovitim članovima Akademije predstavlja naknadu za društveno priznanje. Obrazlaže da se u poreznom smislu nagrade smatraju drugim dohotkom na koji se plaća porez, ali ne i doprinosi, jer su navedene nagrade, sukladno Zakonu o doprinosima, izuzete iz obveze plaćanja doprinosa. Akademija navodi da se sredstva za isplatu stalnih mjesečnih nagrada redovitim članovima Akademije osiguravaju u državnom proračunu u okviru rashoda za zaposlene od donošenja Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti iz 1991. te Statuta Akademije od 1996. Obrazlaže da, prema članku 55. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, naknade troškova osobama izvan radnog odnosa obuhvaćaju rashode za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa kao što su naknade za troškove službenog putovanja i ostale troškove uz obveznu dokumentaciju.

U vezi s evidentiranjem rashoda uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, Akademija ističe da se od 2025. ukida podskupina računa 193 Kontinuirani rashodi budućih razdoblja te navodi da će takve rashode u poslovnim knjigama evidentirati uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U vezi s nalogom da se provodi ispravak vrijednosti potraživanja, Akademija u Očitovanju obrazlaže da ispravak vrijednosti potraživanja za dugovanja na ime zakupa poslovnog prostora nije proveden jer je sudski spor koncem 2024. okončan u korist druge strane te će se u godišnjem popisu imovine i obveza izvršiti otpis potraživanja. Akademija navodi da će ispravak vrijednosti potraživanja za nadoknadu režijskih troškova u iznosu od 18.235,04 eura provesti koncem 2025.

U vezi s nalogom da se podaci o dospjelim i nedospjelim potraživanjima u okviru obveznih analitičkih podataka u Bilanci iskazuju u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, Akademija u Očitovanju obrazlaže da su u obveznim analitičkim podacima Bilance potraživanja iz nadležnog proračuna i potraživanja za jamčevine tehničkom greškom kod unosa podataka, iskazana kao dospjela potraživanja, a trebala su biti iskazana kao nedospjela potraživanja.

U vezi s nalogom da se u Bilješkama uz Bilancu navedu svi sudski sporovi u tijeku, Akademija u Očitovanju navodi da su podaci o sporovima u tijeku u ukupnoj vrijednosti od 94.150,00 eura (tri spora) dostavljeni naknadno te su uneseni u izvanbilančnu evidenciju u siječnju 2025.

Akademija prihvaća nalog u vezi s obavljanjem popisa imovine i obveza. Obrazlaže da godišnjim popisom imovine i obveza nisu obuhvaćeni podaci o potvrdama otvorenih stavki potraživanja i obveza s obzirom na to da se usklađenje po toj osnovi nije provelo zbog operativnih poteškoća unutarne organizacijske jedinice nadležne za financije. Navodi da će popis imovine i obveza za 2025. provesti u skladu s Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, koju je donijelo Ministarstvo financija.

- 2.3. Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu da se ulaganje u dugotrajnu nefinancijsku imovinu, sve do trenutka stavljanja imovine u uporabu, evidentira kao imovina u pripremi s obzirom na to da građevinski objekti oštećeni potresom zbog višegodišnje konstrukcijske i cjelovite obnove nisu u funkciji te okončane situacije s konačnim obračunom svih ukupno izvedenih radova nisu ispostavljene, kao ni primopredajni zapisnici kojima bi bilo potvrđeno da su ugovoreni radovi izvršeni. Po završetku obnove, ukupna vrijednost ulaganja treba se prenijeti na odgovarajući račun imovine u uporabi.

Mjesečne nagrade redovitim članovima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti isplaćuju se na temelju Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Odredbama članka 154. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se rashodi i obveze za naknade ostalih troškova osobama s kojima isplatiatelj nema zaključen ugovor o radu evidentiraju zaduženjem osnovnog računa rashoda 32412 – Naknade ostalih troškova te odobrenjem osnovnog računa obveza 23241 – Obveze za naknade troškova osobama izvan radnog odnosa. Budući da redoviti članovi nemaju zaključen ugovor o radu s Akademijom, u smislu odredbi navedenog Pravilnika smatraju se osobama izvan radnog odnosa. Navedeni Pravilnik pritom određuje status primatelja naknade, a ne vrstu ili svrhu same isplate. Slijedom navedenoga, Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu da se mjesečne nagrade redovitim članovima koji nisu zaposlenici Akademije evidentiraju kao naknade troškova osobama izvan radnog odnosa.

3. Prihodi

- 3.1. Akademija je u 2024. ostvarila prihode u ukupnom iznosu od 36.606.107,71 euro, od čega su vlastiti prihodi ostvareni u ukupnom iznosu od 519.162,08 eura. Akademija vlastite prihode, između ostalog, ostvaruje od najma i zakupa poslovnih i stambenih prostora te prodajom ulaznica za posjet Arboretumu.

– Prihodi od zakupa poslovnog prostora

Prihodi od davanja u zakup i najam poslovnog i stambenog prostora ostvareni su u 2024. u ukupnom iznosu od 68.993,89 eura.

Akademija je s gospodarskim subjektom (dalje u tekstu: Zakupnik) u siječnju 2024. zaključila Ugovor o zakupu poslovnog prostora u Splitu, površine od 208,06 m², na neodređeno vrijeme. Prema navedenom Ugovoru, Zakupnik će stupiti u posjed poslovnog prostora najkasnije do 31. siječnja 2024., o čemu će se sastaviti primopredajni zapisnik te započeti s pripremama za uređenje poslovnog prostora. Nadalje, Ugovorom je utvrđeno kako je poslovni prostor zbog stoljetne starosti i dotrajalosti potrebno obnoviti te se Zakupnik obvezuje nakon stupanja u posjed utvrditi vrstu i količinu potrebnih radova te izraditi projektnu dokumentaciju i troškovnike s količinama i cijenama svih radova na uređenju poslovnog prostora i u roku od 30 dana od dana stupanja u posjed dostaviti Akademiji navedenu dokumentaciju te zatražiti suglasnost zakupodavca na predmetnu dokumentaciju.

Zakupnik se obvezao do 31. svibnja 2024. izvršiti sve potrebne radove u skladu s troškovnikom. Za vrijeme uređenja poslovnog prostora, Zakupnik je oslobođen plaćanja zakupnine te je obvezan plaćati zakupninu od 1. lipnja 2024.

Također, Zakupnik se obvezao dostaviti Akademiji svu dokumentaciju (račune, situacije) kako bi se mogao utvrditi točan iznos ulaganja Zakupnika u poslovni prostor. Ulaganja Zakupnika u vidu radova na nekretnini, a koja predstavljaju ulaganje u dugotrajnu imovinu, bit će namirena prijebom potraživanja, i to do 50,0 % od iznosa mjesečne zakupnine, sve do potpunog namirenja izvršenih ulaganja u poslovni prostor. Ugovorena je mjesečna zakupnina uz plaćanje do desetog u mjesecu za tekući mjesec, prema dostavljenim računima Akademije, u iznosu od 12,00 eura po m² za poslovni prostor, odnosno 6,00 eura po m² za skladišni prostor bez PDV-a, sveukupno 2.323,14 eura bez PDV-a, odnosno 2.903,93 eura s PDV-om.

Akademija do vremena obavljanja revizije (rujan 2025.) nije dostavila primopredajni zapisnik iz kojeg je vidljivo kada je Zakupnik stupio u posjed poslovnog prostora. Projektna dokumentacija Zakupnika te suglasnost Akademije na projektnu dokumentaciju i troškovnike s količinama i cijenama svih radova na uređenju poslovnog prostora također nije dostavljena, odnosno ne nalazi se u privitku obračuna mjesečnih iznosa zakupnine.

Akademija je Zakupniku ispostavila mjesečni račun za zakup u lipnju 2024. u ugovorenom iznosu od 2.903,93 eura s PDV-om koji je u poslovnim knjigama Akademije storniran, jer je Zakupnik u lipnju 2024. obavijestio Akademiju da je obujam radova na preuređenju poslovnog prostora veći od planiranih u vrijeme zaključenja ugovora te je predložio da se zakupnina veže uz datum otvaranja knjižare. Navedeni prijedlog Zakupnika odobrila je Uprava Akademije.

Zakupnik nije obavijestio Akademiju o vremenu završetka obnove i početka korištenja poslovnog prostora. Prema obrazloženju Akademije, Zakupnik je poslovni prostor u svrhu trgovačke djelatnosti (knjižara) počeo koristiti sredinom kolovoza 2024.

U poslovnim knjigama Akademije su u 2024. na temelju navedenog Ugovora evidentirani prihodi od zakupa u iznosu od 5.227,07 eura, ostvareni nakon izdavanja dva računa za četiri i pol mjeseca korištenja poslovnog prostora (od sredine kolovoza do konca 2024.). Akademija je obračunala 50,0 % ugovorene mjesečne zakupnine.

S obzirom na to da Zakupnik nije dostavio niti zatražio suglasnost Akademije na projektnu dokumentaciju i troškovnike s količinama i cijenama svih radova na uređenju poslovnog prostora te nije dostavio dokumentaciju (račune, situacije) kako bi se mogao utvrditi točan iznos ulaganja u poslovni prostor, nisu se ispunili ugovoreni uvjeti za umanjene mjesečnih računa za zakup.

Na opisani način zakupniku je manje obračunana zakupnina i manje su ostvareni prihodi Akademije za 2024. u iznosu od 5.227,06 eura. Umanjeni mjesečni iznos zakupnine Akademija je nastavila obračunavati Zakupniku i u 2025.

Državni ured za reviziju nalaže ispostavljati mjesečne račune za zakup poslovnog prostora u Splitu u skladu sa zaključenim ugovorom dok se ne ispune uvjeti za umanjene iznosa zakupnine. Nadalje, nalaže od Zakupnika zatražiti dokumentaciju (projektnu dokumentaciju, troškovnik, račune i situacije o izvršenim ulaganjima) kako bi se utvrdio ukupan i točan iznos ulaganja u poslovni prostor te razdoblje do kada se treba umanjivati ugovoreni iznos zakupnine.

– Prihodi od prodaje ulaznica za posjet Arboretumu

Prema Proceduri naplate vlastitih prihoda, koju je Akademija donijela u veljači 2020., prodaja ulaznica za posjet Arboretumu obavlja se u gotovini za individualne posjete, a *voucherima* za posjete preko agencija. Arboretum je dužan jednom tjedno (prvog radnog dana u tjednu za prethodni tjedan) položiti gotovinu na račun državnog proračuna, a *vouchere* po isteku tjedna dostaviti Financijsko-ekonomskom odjelu Akademije radi izrade računa agencijama.

Arboretum je tijekom 2024. posjetilo 19 115 posjetitelja. Prodaja ulaznica za gotovinu odvija se putem blokova ulaznica, a ostvareni prihod se uplaćuje na račun državnog proračuna. Na temelju evidentiranih uplata gotovog novca od prodaje ulaznica, kojih je u 2024. bilo ukupno 37, na račun državnog proračuna uplaćena su u 2024. sredstva u ukupnom iznosu od 168.276,00 eura. Tijekom godine novac u blagajni koji ostane na kraju radnog dana iznosio je više od iznosa propisanog blagajničkog maksimuma. Uplate gotovog novca su se obavljale u razmacima od dva do devet dana u rasponu od 1.000,00 do 7.700,00 eura. Primjerice, za razdoblje od 24. do 27. lipnja 2024. uplaćena su u državni proračun sredstva u iznosu od 5.400,00 eura (prosječno dnevno 1.350,00 eura), za razdoblje od 16. do 18. srpnja u iznosu od 4.000,00 eura (prosječno dnevno 1.333,33 eura) te za razdoblje od 9. do 15. kolovoza 2024. u iznosu od 7.700,00 eura (prosječno dnevno 1.100,00 eura).

Navedeno nije u skladu s odredbama Procedure blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, koju je Akademija donijela u veljači 2020., a kojom je za potrebe redovnog poslovanja određena visina blagajničkog maksimuma u iznosu od 5.000,00 kn (663,61 euro). Iznos sredstava iznad blagajničkog maksimuma, koji na kraju radnog dana ostane u blagajni, treba položiti na poslovni račun isti dan ili najkasnije drugi radni dan.

Državni ured za reviziju nalaže iznos gotovine iznad propisanog iznosa blagajničkog maksimuma uplaćivati na poslovni račun isti dan ili najkasnije drugi radni dan, u skladu s Procedurom blagajničkog poslovanja u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

3.2. *U vezi s nalogom da se mjesečni računi za zakup poslovnog prostora u Splitu ispostavljaju u skladu sa zaključenim ugovorom sve dok se ne ispune uvjeti za umanjenje iznosa zakupnine te da se od Zakupnika zatraži dokumentacija (projektna dokumentacija, troškovnik, računi i situacije o izvršenim ulaganjima) kako bi se utvrdio ukupan i točan iznos ulaganja u poslovni prostor odnosno razdoblje do kada se treba umanjivati ugovoreni iznos zakupnine, Akademija u Očitovanju navodi da je 4. prosinca zaprimila dokumentaciju o ulaganjima u poslovni prostor koja predstavljaju ulaganje u dugotrajnu imovinu. Nadalje, navodi da, ako iz bilo kojeg razloga na temelju dostavljene dokumentacije neće biti moguće izvršiti prijeboj, na temelju Ugovora o zakupu, računi za zakup će se dostavljati na puni iznos zakupnine. Akademija prihvaća nalog o obvezi vođenja Blagajničkog izvještaja za prodane ulaznice u Arboretumu Trsteno za gotovinu. Navodi da će polagati gotovinu na žiroračun Akademije kada uplate gotovog novca u blagajnu dosegnu iznos blagajničkog maksimuma. Također, navodi da je Procedura blagajničkog poslovanja revidirana te je utvrđen novi iznos blagajničkog maksimuma u visini od 3.500,00 eura.*

4. Rashodi

4.1. Rashodi su ostvareni u 2024. u ukupnom iznosu od 36.619.532,59 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 23.348.022,27 eura te za zaposlene u iznosu od 10.906.545,39 eura. Rashodi za zaposlene u iznosu od 10.906.545,39 eura odnose se na brutoplaće u iznosu od 6.447.075,75 eura, ostale rashode za zaposlene u iznosu od 3.387.922,96 eura te doprinose na plaće u iznosu od 1.071.546,68 eura. U okviru ostalih rashoda za zaposlene, uz regres, božićnicu, uskrnicu, otpremnine, jubilarne nagrade, darove djeci i druge naknade, ostvareni su i rashodi za nagrade akademikima u iznosu od 3.174.078,08 eura.

Iz sredstava državnog proračuna su u 2024., kao i prijašnjih godina, osim stalnih mjesečnih nagrada isplaćivane i posebne nagrade (funkcionalni dodaci). Od ukupno ostvarenih rashoda u 2024. za nagrade akademikima u iznosu od 3.174.078,08 eura, na stalne mjesečne nagrade redovitim članovima odnosi se 2.485.759,86 eura ili 78,3 %, a na posebne nagrade (funkcionalne dodatke) odnosi se 688.318,22 eura ili 21,7 %. Posebne nagrade su u 2024. isplaćivane iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna za 55 akademika.

Odredbama članaka 19. i 26. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti propisano je da redoviti članovi primaju stalnu mjesečnu nagradu u visini prosječnog osobnog dohotka u Republici Hrvatskoj za prethodno tromjesečje. U proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se, na temelju programa rada Akademije, sredstva za redovitu djelatnost Akademije, između ostalog, za stalne mjesečne nagrade redovitih članova.

Posebne nagrade nisu utvrđene Zakonom o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, nego Statutom i Pravilnikom o nagradama članova i članova Predsjedništva Akademije. Statutom Akademije određeno je da redovitim članovima koji obavljaju dužnost predsjednika, potpredsjednika i glavnog tajnika Akademije, tajnika i zamjenika tajnika razreda te izabranim članovima Predsjedništva pripada posebna nagrada. Predsjedništvo Akademije može odrediti posebnu nagradu i za obavljanje drugih funkcija u Akademiji (funkcionalni dodatak) te se visina nagrade uređuje pravilnikom odnosno unutarnjim aktom.

Pravilnikom o nagradama članova i članova Predsjedništva Akademije, koji je Skupština donijela u prosincu 2006., funkcionalni dodatak za predsjednika Akademije utvrđen je tako da se nagrada koja pripada redovitim članovima pomnoži s 2,3. Potpredsjednicima i glavnom tajniku, tajnicima i zamjenicima tajnika, ostalim članovima Predsjedništva koje bira Skupština iz sastava redovitih članova Akademije te voditeljima znanstvenih jedinica određuje se iznos u postotku od funkcionalnog dodatka predsjednika Akademije (od 20,0 % do 80,0 %).

Državni ured za reviziju nalaže isplaćivati nagrade academicima iz sredstava državnog proračuna u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

- 4.2. *Akademija u Očitovanju u vezi s nalogom o isplati nagrade academicima iz sredstava državnog proračuna navodi da je odredbom članka 2. Pravilnika o nagradama članova i članova Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti određena visina funkcionalnog dodatka članovima Predsjedništva Akademije, tajnicima razreda i njihovim zamjenicima te voditeljima znanstvenih jedinica, sve u skladu s člankom 36. Statuta i člankom 8. Odluke o izmjenama i dopunama Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 13. listopada 2005., a objavljena je u Narodnim novinama 138/05. Navedenim odredbama Statuta je određeno da redovitim članovima Akademije pripada, kao društveno priznanje, stalna mjesečna nagrada, a umirovljeni redoviti članovi Akademije imaju pravo i na dodatak mirovini u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. Nadalje, određeno je da redovitim članovima koji obavljaju dužnost predsjednika, potpredsjednika i glavnog tajnika Akademije, tajnika i zamjenika tajnika razreda te izabranim članovima Predsjedništva pripada posebna nagrada. Predsjedništvo Akademije može posebnu nagradu odrediti i za obavljanje drugih funkcija u Akademiji. Visina nagrada uređuje se pravilnikom. Predsjedništvo odlučuje o isplati nagrada u okviru sredstava što se za tu svrhu dobivaju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Akademija u Očitovanju navodi da je slijedom iznesenog, a na temelju statutarnog ovlaštenja koje je potvrdio Hrvatski sabor, kao tijelo koje provodi nadzor nad zakonitošću rada Akademije, Skupština Akademije donijela na svom redovitom zasjedanju 28. prosinca 2006. Pravilnik o nagradama članova i članova Predsjedništva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te se ocjenjuje da odredbe citiranog Pravilnika predstavljaju valjanu pravnu osnovu za isplatu funkcionalnih dodataka.*
- 4.3. *Odredbama članka 26. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti određena je namjena sredstava osiguranih u državnom proračunu, i to za redovitu djelatnost stručne službe i jedinica Akademije, stalne mjesečne nagrade redovitih članova, materijalne i operativne izdatke Akademije i njezinih jedinica te za osnovnu djelatnost i investicijsko održavanje zgrada i opreme Akademije. Nadalje, odredbe članka 53. Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u skladu su s navedenim Zakonom. Međutim, odredbama članka 36. Statuta propisuje se i isplata posebnih nagrada za određene funkcije u Akademiji. Također, određeno je da se visina tih posebnih nagrada uređuje pravilnikom, a Predsjedništvo odlučuje o njihovoj isplati u okviru sredstava koja se za tu svrhu osiguravaju iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. Budući da Zakon ne predviđa isplatu takvih posebnih nagrada, postoji neusklađenost između pojedinih odredbi Statuta Akademije i navedenog Zakona. Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ostaje pri nalogu da se nagrade academicima trebaju isplaćivati iz sredstava državnog proračuna u skladu s odredbom članka 26., stavka 1., točke 2. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.*

5. Imovina

5.1. Ukupna imovina koncem 2024. iskazana je u vrijednosti od 96.215.968,82 eura, a odnosi se na dugotrajnu nefinancijsku imovinu u vrijednosti od 88.696.727,49 eura te financijsku imovinu u vrijednosti od 7.519.241,33 eura, od čega se na potraživanja odnosi 2.382.145,70 eura.

– Potraživanja

Ukupna potraživanja koncem 2024. iskazana su u iznosu od 2.382.145,70 eura, a vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 2.366.002,47 eura.

U okviru potraživanja za prihode poslovanja, na dospjela potraživanja od dva zakupoprimca poslovnih prostora te od dva kupca stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo odnosi se 6.439,13 eura. Mjere naplate navedenih potraživanja za nepravodobna mjesečna plaćanja usluga zakupa i nadoknade režijskih troškova korištenja poslovnih prostora i obročnog iznosa cijene stanova nisu se provodile u 2024. te se nisu dostavljale opomene, što nije u skladu s Procedurom naplate vlastitih prihoda. Navedenom Procedurom određene su aktivnosti, odgovorne osobe za provedbu i razdoblja za poduzimanje aktivnosti. Procedurom je određena aktivnost praćenja naplate prihoda analitički po kupcima. Također, određeno je da se stanje dospjelih i nenaplaćenih potraživanja prati mjesečno putem izvoda otvorenih stavaka, upozoravanjem i izdavanjem opomena i opomena pred tužbu.

Nadalje, odredbama članka 51. Zakona o proračunu propisano je da su proračunski korisnici i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun te za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Zakupoprimcima poslovnih prostora te kupcima stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo koji kasne s ispunjavanjem novčane obveze nije obračunana zakonska zatezna kamata, što nije u skladu s odredbom članka 29. Zakona o obveznim odnosima, kojom je propisano da dužnik koji zakasni s ispunjenjem novčane obveze duguje, pored glavnice i zatezne kamate.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati mjere naplate potraživanja za prihode u nadležnosti Akademije u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Procedurom naplate vlastitih prihoda. Nadalje, nalaže zakupoprimcima poslovnih prostora te kupcima stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo za nepravodobna mjesečna plaćanja usluga zakupa i prodajne cijene stanova obračunavati zakonske zatezne kamate u skladu s odredbom Zakona o obveznim odnosima.

– Upravljanje imovinom

Vrijednosno najznačajnija nefinancijska imovina odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 82.853.937,79 eura. Prema podacima Akademije, u njezinom je vlasništvu 25 građevina i poslovnih prostora (zgrade, palače, vile, kuće, ljetnikovci), od čega 12 u Zagrebu, tri u Cavtatu, po dvije u Rijeci, Dubrovniku i Splitu i po jedna u Zadru, Korčuli, Orebiću i Rovinju te 15 stanova u Zagrebu. Dio navedenih objekata ima status zaštićenog kulturnog dobra ili je pod urbanističkom zaštitom.

U vrijeme obavljanja revizije (lipanj 2025.) Akademija dio navedenih građevina koristi za obavljanje djelatnosti, dio iznajmljuje, dio je u obnovi nakon potresa, a dvije građevine i pet stanova ne koristi.

Od 12 poslovnih objekata u Zagrebu, sedam zgrada je u postupku cjelovite i energetske obnove nakon potresa, četiri Akademija koristi za obavljanje djelatnosti, dok se zgrada na adresi Trg žrtava fašizma 10 – 13, netopovršine 7 200 m² i dvorišne površine 1 640 m², ne koristi od 2010. Akademija je navedenu zgradu preuzela u srpnju 2010., nakon isteka ugovora o zakupu sa Studentskim centrom Sveučilišta u Zagrebu. U razdoblju od 2015. do 2023. raspisano je šest javnih natječaja za njezino davanje u zakup. Skupština Akademije je 8. svibnja 2025. donijela odluku o pokretanju postupka prodaje navedene nekretnine te pozvala redovite članove Akademije da dostave prijedloge drugih mogućih rješenja za njezino korištenje.

Akademija je zaključila u ožujku 2020. ugovor te u ožujku 2021. dodatak ugovoru o zakupu poslovnog prostora u Orebiću (kuća Vekarić) s jednim trgovačkim društvom, a koji je raskinut u ožujku 2022. jer zakupnik nije dostavio ugovorenu dokumentaciju (smjernice nadležnog konzervatorskog odjela i tehničku dokumentaciju za ishođenje odobrenja za izvedbu obnove). Akademija je u lipnju 2022. započela pregovore s Općinom Orebić, koja je iskazala interes za dugogodišnji najam poslovnog prostora za multifunkcionalne potrebe (izložbe, predavanja i drugu namjenu). Uprava Akademije je u rujnu 2023. obavijestila Općinu Orebić o neprihvatanju prijedloga za zaključivanje dugogodišnjeg ugovora o najmu. Za dio prostora koji predstavlja pomoćni objekt, Akademija ima zaključen ugovor o najmu stana do 25. rujna 2026.

Akademija ima u vlasništvu 15 stanova, od kojih je pet dano u najam, tri Akademija koristi kao skladišni prostor, jedan privremeno koristi jedinica u sastavu Akademije odnosno Hrvatski muzej arhitekture (zbog obnove od potresa matične zgrade) te jedan stan koristi akademik na temelju doživotnog prava plodouživanja. Pet stanova je trenutno nenastanjeno, od kojih dva od sredine 2024. zbog smrti prijašnjih korisnika, dva zbog nastalih oštećenja u potresu te jedan za koji je Predsjedništvo Akademije u svibnju 2020. donijelo odluku o prodaji putem javnog natječaja.

S obzirom na to da se dio nekretnina u vlasništvu Akademije ne koristi dulje vrijeme, Državni ured za reviziju preporučuje izraditi plan upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu Akademije kojim bi se utvrdilo trenutno stanje, način korištenja, troškovi održavanja te mogući modeli učinkovitijeg korištenja ili raspolaganja imovinom.

– Središnji registar državne imovine

Središnji registar državne imovine predstavlja sveobuhvatnu i cjelovitu, metodološki standardiziranu i kontinuirano ažuriranu evidenciju državne imovine.

Akademija nije dostavila niti unijela u Središnji registar državne imovine podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravlja, raspolaže ili joj je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava, iako je obveznik dostave i unosa navedenih podataka.

Prema javno dostupnim podacima iz sudskog registra, Akademija je ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika, koji vodi Ministarstvo financija, Akademija je proračunski korisnik državnog proračuna.

Odredbom članka 2., stavka 2. Zakona o Središnjem registru državne imovine, propisano je da se pod pojmom državne imovine podrazumijeva sva nefinancijska i financijska imovina države, između ostalog, imovina ustanova kojima je jedan od osnivača Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave. Odredbama članka 4. navedenog Zakona propisano je, između ostalog, da su proračunski korisnici obveznici dostave i unosa podataka u središnji registar državne imovine. Obveznici su dužni dostaviti i unijeti podatke o pojavnim oblicima državne imovine kojom upravljaju ili raspoložu u Središnji registar državne imovine. Podatke vezane uz promjene u vlasništvu i drugim stvarnim pravima svih pojava oblika državne imovine, kao i podatke o ispravama na temelju kojih je promjena izvršena, obveznici su dužni dostaviti u Središnji registar državne imovine bez odgode, a najkasnije u roku od 60 dana od izvršene promjene.

Odredbama članka 6. Uredbe o Središnjem registru državne imovine propisano je da se Središnji registar državne imovine sastoji od evidencije nekretnina, financijske imovine, pokretnina, prava, obveza te drugih pojava oblika imovine. Pravilnikom o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine uređeni su tehnička struktura podataka Središnjeg registra državne imovine, način upravljanja Središnjim registrom državne imovine, elementi evidencije državne imovine koja se unosi u Središnji registar državne imovine, dostupnost Središnjeg registra državne imovine, format za razmjenu podataka, način dostave informacije o klasificiranim podacima, informiranje obveznika dostave podataka i definiranje korisničke podrške Središnjeg registra državne imovine.

Državni ured za reviziju nalaže dostaviti podatke o državnoj imovini u Središnji registar državne imovine u skladu s odredbama Zakona o Središnjem registru državne imovine te Pravilnika o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine.

- 5.2. *Akademija u Očitovanju navodi da prihvaća nalog za poduzimanjem mjera naplate potraživanja za prihode iz nadležnosti Akademije u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Procedurom naplate vlastitih prihoda. Također, Akademija u Očitovanju prihvaća preporuku da se za nekretnine u vlasništvu Akademije izradi plan upravljanja i raspolaganja kojim će se utvrditi trenutno stanje, način korištenja, troškovi održavanja te mogući modeli učinkovitog korištenja ili raspolaganja imovinom. Navodi da će po završetku procesa obnove zgrada oštećenih u potresu pristupiti izradi detaljnog plana upravljanja i raspolaganja imovinom.*

U vezi s nalogom o dostavljanju podataka o državnoj imovini u Središnji registar državne imovine, Akademija u Očitovanju navodi da članak 27. Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, kao lex specialis, predstavlja pravnu osnovu za pretvorbu prava korištenja i raspolaganja na nekretninama u društvenom vlasništvu u pravo vlasništva Akademije, čime je Akademija ex lege postala vlasnikom nekretnina, knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki i ostalih pokretnina koje je stekla darovanjem, zapisom ili na drugi način. Navodi da je dotadašnje pravo raspolaganja društvenom imovinom, na temelju članka 27. navedenog Zakona, zamijenjeno pravom vlasništva nad tom imovinom, kojom Akademija samostalno upravlja i raspoložu temeljem ovlaštenja iz članka 56. Statuta Akademije.

Nadalje, navodi da je Akademija tijekom 164-godišnjeg postojanja, djelujući u Kraljevini Hrvatske, Dalmacije i Slavonije, Kraljevini SHS, Kraljevini Jugoslaviji, FNRJ, SFRJ i Republici Hrvatskoj u svim razdobljima imala vlastitu imovinu izvan sastava državne imovine te njome samostalno raspolagala. To vrijedi i za razdoblje od 1945. do 1991. kada je na temelju tadašnjih zakona imala pravo upravljanja, korištenja odnosno raspolaganja općenarodnom odnosno društvenom imovinom, koje je bilo pandan današnjem pravu vlasništva. Akademija u Očitovanju navodi da se Zakon o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18), Zakon o upravljanju nekretninama i pokretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 155/23), kao i Zakon o Središnjem registru državne imovine (Narodne novine 112/18), kao lex generalis, uvažavajući općeprihvaćeni pravni princip lex specialis derogat legi generali, ne mogu primjenjivati na imovinu Akademije. Ističe da je Zakonodavac Akademiju izdvojio od ostalih subjekata donošenjem posebnog zakona na temelju kojeg je, bez ikakvih ograničenja sadržanih u tom zakonu, ponovno postala vlasnicom stvari koje su joj u bivšoj državi oduzete. Također, člankom 25. navedenog Zakona propisano je da su prihodi Akademije, između ostalih prihoda i sredstva za redovitu djelatnost koja se osiguravaju u proračunu Republike Hrvatske, a sve zbog toga što je člankom 1. navedenog Zakona propisano da je Akademija najviša znanstvena i umjetnička ustanova u Republici Hrvatskoj. Akademija nastavlja rad i pravni je sljednik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti osnovane 1866. kao najviša znanstvena ustanova svih južnoslavenskih naroda, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1941. do 1945., a od 1947. do 1991. ponovno Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. Akademija razvija i promiče znanstvenu djelatnost i umjetničko stvaralaštvo te je od osobite nacionalne važnosti. Akademija u Očitovanju zaključno navodi da se slijedom iznesenoga ne smatra obveznikom primjene odredaba Zakona o Središnjem registru državne imovine te da svoju imovinu stečenu na ranije opisan način ne smatra obveznom prijavljivati u Registar državne imovine, budući da se ne radi o državnoj imovini niti o upravljanju ili korištenju državnom imovinom, nego o imovini u vlasništvu Akademije stečenoj ex lege prema odredbama lex specialis odnosno Zakona o Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti.

5.3. Državni ured za reviziju ne osporava činjenicu da je Akademija vlasnik nekretnina, knjižnica, znanstvenih i umjetničkih zbirki te ostalih pokretnina koje je stekla darovanjem, zapisom ili na drugi način. Obveza dostave podataka u Središnji registar državne imovine o pojavnim oblicima državne imovine kojom Akademija upravlja, raspolaže ili joj je dana na korištenje, neovisno o nositelju vlasničkih prava proizlazi iz odredbi članka 2., stavka 2. i članka 4. Zakona o Središnjem registru državne imovine, odnosno činjenice da je Akademija proračunski korisnik državnog proračuna te ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska. Slijedom navedenog, Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu za dostavu podataka u Središnji registar državne imovine u skladu s odredbama Zakona o Središnjem registru državne imovine te Pravilnika o tehničkoj strukturi podataka i načinu upravljanja Središnjim registrom državne imovine.

6. Javna nabava

6.1. Akademija je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi. Poslove javne i jednostavne nabave u Akademiji obavlja Središnja služba za financijske, ekonomske poslove i javnu nabavu.

Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave Akademija je donijela u travnju 2017. te njegove izmjene i pročišćeni tekst u veljači 2022. Navedenim Pravilnikom uređen je postupak koji prethodi stvaranju ugovornog odnosa za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura i radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura. Postupak jednostavne nabave započinje zaprimanjem zahtjeva za pokretanje postupka jednostavne nabave od pojedine ustrojstvene jedinice Akademije koja traži nabavu roba, radova ili usluga. Kriterij za odabir ponude jest najniža cijena ili ekonomski najpovoljnija ponuda.

Akademija je izradila Plan nabave za 2024. U okviru materijalnih rashoda, evidentirani su u poslovnim knjigama za 2024. rashodi u ukupnom iznosu od 35.635,21 euro s PDV-om, od čega za nabavu usluga reprezentacije (tri pojedinačne nabave za različite manifestacije) u iznosu od 14.311,70 eura, grafičke i tiskarske usluge u iznosu od 8.539,10 eura, nabavu službene, radne i zaštitne odjeće i obuće u iznosu od 4.360,00 eura, usluge hotelskog smještaja osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 4.874,41 euro te uredski materijal u iznosu od 3.550,00 eura.

Navedeni rashodi ostvareni su bez provođenja postupaka jednostavne nabave, iako je njihovo provođenje planirano Planom nabave za 2024.

Odredbama članka 5. Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave propisano je, između ostalog, da se nabava radova, roba i usluga u kojima je procijenjena vrijednost nabave od 20.000,01 kn (2.654,45 eura) do 70.000,00 kn (9.290,59 eura) bez PDV-a provodi slanjem poziva na dostavu ponuda na adrese najmanje tri gospodarska subjekta i/ili objavom na mrežnoj stranici Akademije i/ili kombinacijom slanja poziva na adrese gospodarskih subjekata i objavom na mrežnoj stranici Akademije.

Za jednostavnu nabavu roba i usluga koje se odnose na pojedine nabave uredskog materijala, literature, službene, radne i zaštitne odjeće i obuće, poštanskih usluga, usluga tekućeg i investicijskog održavanja opreme, grafičkih i tiskarskih usluga, Akademija je ispostavljala narudžbenice koje ne sadrže sve elemente određene Pravilnikom o provedbi postupka jednostavne nabave, odnosno ne sadrže vrstu, količinu i cijenu predmeta nabave. U narudžbenicama je navedeno da se nabavlja roba ili usluge prema ponudi, što nije u skladu s odredbama članka 9. Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave, kojima je određeno da postupak jednostavne nabave završava ispostavljanjem narudžbenice ili sklapanjem pisanog ugovora, a narudžbenica u pravilu sadrži podatke o: naručitelju, ponuditelju i vrsti roba/radova/usluga koji se nabavljaju uz detaljnu specifikaciju jedinica mjere, količina, jediničnih cijena i ukupne cijene, roku i mjestu isporuke te načinu i roku plaćanja.

Državni ured za reviziju nalaže provoditi postupke jednostavne nabave u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave. Nadalje, nalaže ispostavljati narudžbenice za nabavu roba i usluga koje će sadržavati sve elemente u skladu s odredbama Pravilnika o provedbi postupka jednostavne nabave.

- 6.2. *Akademija u Očitovanju navodi da prihvaća nalog da se u postupcima javne nabave, koji se provode u skladu s Pravilnikom o provedbi postupka jednostavne nabave izdaju narudžbenice koje sadrže sve elemente u skladu s odredbama navedenog Pravilnika.*

Na izvješće o obavljenoj reviziji, KLASA: 041-01/25-01/8, URBROJ: 613-01-03-1-25-10, od 19. prosinca 2025. zakonski predstavnik dostavio je prigovor. Prigovor nije prihvaćen te je ovo izvješće konačno.